NĂM THỨ SÁU SỐ 1381

Giá số 0$06

THỨ BẢY VÀ CHÚA-NHỰT 5-6 JANVIER 1935

SẢN PHẨM SỮA HIỆU
SUCRE CONCRÈTE NESTLÉ
MARQUE DE FABRIQUE
LE NESTLÉ
PARIS

Đuốc nhà nam

BẢO-QUẢN VÀ TÒA SOẠN
72 Rue Lagrandière — Dây thép nói số 6.96

Chủ-nhiệm : NGUYỄN-PHAN-LONG

Quản-lý : NGUYỄN-VĂN-SÂM

GIÁ BÁO
Một năm . . . . 12$00
Sáu tháng . . . 7 00
Ba tháng 3 50
Mỗi tháng 1 20
Mỗi số 0 06

TRONG VIỆC THƯỞNG PHẠT

BỀ TRÊN PHẢI CẨN-THẬN

Không thể tin rằng trong một tỷ, một sở, cả thảy viên chức đều biết lo trên phận-sự. Vậy quyền thưởng phạt của kẻ bề trên là một sự cần.

Song, từ những thầy, thợ thấp-thỏi trong sở, cho đến ông chủ oai-vệ ngồi trên, có nhiều sự eo-le nỏ làm cho sai hẳn đôn cấn công binh, khiến cho con mất của bề trên, dầu sáng suốt bực nào, cũng khó mà thấy rõ sự thật trong cái đỡ, cái hay của bực dưới.

Vì vậy mà rất nhiều viên chức hưu tâm, hữu tài bị rẫy quở, rẽ-khinh ; đồng thời, bọn vô-giá-trị lại được vị nể, hưởng nhiều ơn-huệ.

Không kể đỡ là một cái cớ nó làm ra « ông chủ là kẻ nghịch », nhằm vẽ phương-diện xã-hội, đó là một điều tệ, một cái vít thường đau ; do đó mà phát ra các sự khó tâm, chán ngán của những người phải tùng quyền, các sự lầm lạc có thể ngưng trệ sự tấn phát trong các ty các sở.

Thường phạt bất minh, bất công làm cho một bọn xảo trá bợ đỡ tự đắc mà tưởng mình đã yên toàn, làm cho lắm kẻ tài giỏi không còn nhiệt tâm nghị-lực, chỉ biết lo trôn cái phận sự người mây mà thôi !

Rồi cứ do con mắt bề trên, thì bọn sau đó là bọn bất tài, phải bị hèm đọa luôn, phải bị rẫy quở luôn, có khi lại phải bị sa thải, bị cách chức là khác.

Nếu ông đầu ty, ông chủ sở cứ do cơi lời mết thót lão xược, nhằm phúc bẩm vu cáo của những kẻ « trung gian » thì sự thường phạt khó được công-bình.

Tại làm sao lại cứ tin rằng những kẻ phụ thuộc là dở, là thiếu kinh nghiệm hoài ? Tại làm sao lại cứ tin rằng chủ cai việc, viên cai trường, viên thanh tra là tài đức thập toàn, và những lời « mật tâu » của họ là ngay thẳng?

Vì như một giáo viên giúp việc cho Nhà-nước tám năm đăng đẳng mà chẳng hề bị rẫy quở, phần nân gì. Bỗng không lại được giấy quở nói rằng « lôi thôi. »

Kế, nội trong năm đó, thầy được luôn lời quở nặng. Quở nặng, quan trên lại có thêm câu nầy : « Đã vậy, người ta lại còn mét với bổn chức rằng thầy bỏ bê phận sự mà lo việc riêng. Vậy bổn chức cho thấy hay rằng thầy có thể xin thôi đặng lo gia đạo cho ổn thỏa ! »

Đương lúc vui thầm vì thấy mình ráng sức dạy dỗ đã được kết quả tốt, mà lại được lời chát chúa bổ đầu kia, thì tư nhiên người có liêm sỉ dầu phải « cắm vàng cúng buông ».

Tự nhiên, vị giáo viên ấy xin thôi và vẫn được phê chuẩn, chớ không ai thèm bỏ đến coi có đều chi uất ức hay không ?

Hình như kẻ bề trên thường nghe theo những lời mét thốt nhiều hơn, nên những cái « nốt » gởi lên lúc nào cũng được bề trên nghe ; còn kẻ thấp thỏi bị vu-cáo, bạo-dãi mà muốn minh-oan, thì là đều khó không gì hơn nữa !

TRÍCH-XƯƠNG

Một người đớn bà Anh sẽ bị xử tử

Kể đã tám năm rồi, lần nầy là lần thứ nhứt mà người ta mới nghe ở Anh có một người đàn bà bị xử tử. Cô Ethel Major giết chồng chết phải bị tòa xử án treo cổ. Cô đệ đơn xin ân xá, nhưng bộ thượng thơ nội vụ bác đơn.

Hồi tháng vừa rồi, tại khám đường Hull, cô Ethel Major lên giàng treo cổ chết để đền tội, nhưng các bác sĩ thấy kiện cũng ráng sức bào chữa xin ân xá cho cô đến giờ cuối cùng.

Trước hết, phải chuyển-đạt nỗi oan của mình theo giai-cấp ; giả tỷ như thầy giáo khi nãy, phải trao tờ bào-chữa của mình cho viên cai-trường, nó mới có thể đi đến quan đốc-học, rồi mới đến đốc-học chánh.

Dọc đường, lời bào chữa hay lẫn mình oan ấy phải bị đánh rớt vào giỏ giấy, hoặc gia thêm những câu cất nghĩa quan - ý, thành ra mình oan đâu không thấy mà tội vạ càng thêm. Rốt cuộc đánh bạo mà tỏ nỗi ức-nặt của mình. Chẳng những vô - ích mà càng thêm hại !

Chẳng tôi, vì lẽ công - bình, chẳng cần các quan đầu ty đầu sở biết cáu cách ngôn Annam « có dung kẻ dưới mới là lượng trên ».

Chẳng tôi chỉ mong sự công bình cho đồng bào chúng tôi, vì cảnh ngộ, phải vật vã tùng quyền kẻ khác.

Nếu tư các ông chủ trung gian đến ông chủ đầu ty mà chịu khó xét nét kỹ càng trước khi thưởng phạt, thì mỗi lẽ phải hết.

Ta rẫy chúng nó, mà bắt ta thế vào địa vị chúng nó, ta có làm được như chúng nó không ? hơn chúng nó không ?

Đều chẳng hạ ý nầy, tự nơi chúng nó muốn cất ta mà làm như vậy, hay là bị nhiều duyên cớ khác cãng trở ?

Đều ta bất buộc chúng nó làm đây, có ích lợi gì cho sự tấn phát trong nghệ - nghiệp chúng nó không ?

Đối địa vị cho ta làm kẻ dưới, chúng nó làm người trên, ta có chịu nổi cái thái độ khoát nạt, cái cử chỉ gắt gao không ?

Người Annam thích lời nhân-nhân, ôn hòa. Nghe những câu « Quản tử ư hự thì đau ; tiểu nhơn vui đục lên đầu mới hay. — Nói ngọt lọt đến xương — Lấy đức phục người » thì biết cái tính cách của một thứ dân muốn người ta đối đãi với mình thế nào.

Tóm lại, cái việc thưởng phạt là phải làm sao cho kẻ tài giỏi càng hăng hái lên, và kẻ biếng nhác phải tự giác mà tăn bộ. Chẳng công bình thì sự thưởng phạt làm cho đau lòng xót dạ người ta, lại là dầu rời rạc của lượng trên đối với kẻ dưới đó vậy.

TÍCH-XƯƠNG

Quan Toàn - quyền Robin đã lên đền Nam-viang

Namviang, 3 Janvier.— Mười giờ rưỡi bữa nay, quan Toàn-quyền Robin đã lên tới Namviang. Quan Khâm-sứ Silvestre cùng đi chung một xe với quan Toàn quyền.

Quân lính đeo gươm hầu hai bên đường để nghênh tiếp.

Tới tòa Khâm có các quan Pháp và Miên-triều chực đón.

Quan Toàn-quyền vô tòa Khâm tiếp các quan rồi đi viếng đức Vua Monivong.

Danh sách những vị trúng sổ lớn của cuộc xổ-sổ Tương - tế

Chiều hôm kia, nhiều người trúng số Tương-tế đã đến nhà hội Cựu chiến-sĩ lãnh rồi.

M. Chiêu chưa đi lãnh song có cho người tới hỏi coi có thể đến lãnh tiền được chưa.

M. Châu-văn-Nhi ở Chánh - Hội (Vĩnh-long) đã lãnh số trúng 2.000$.

Một số trúng 1.000p. về tay M. Nguyễn-canh-Thinh ở Bạria, số 500p. về tay anh chà Abdul Rahamane nhà ở đường Vannier (Saigon) số 64.

Một số trúng 1000p. khác về tay M. M... ở Nhatrang, nhưng M. M... chưa vội đến lãnh.

Trò đời...

HÀY BỚT DÙNG HAI TIẾNG « THANH-NIÊN » GIÙM

Nghe nói đến hai tiếng « thanh niên », chắc ai cũng nghĩ cho nó có cái nghĩa cao-xa thâm thúy lắm.

Thanh-niên là hy vọng của nước nhà !

Thanh-niên là rường cột của xã hội !

Phải những chỗ cho thanh-niên !

Đó là những cái khẩu-hiệu, mà chúng ta thường nghe, đó là những câu nói đầu môi chót lưỡi mà một bọn vô tài thất-học đã thường dùng để vỗ ngực xưng hùng xưng bá với công chúng.

Lần nay, ở đời những cái chức vị, những cái nghề nghiệp gì mà được người yêu, kẻ kính, thì bao giờ cũng có một hạng người đi mao nhận giả xưng luôn luôn.

Cái tên « thanh niên » cũng vậy, chúng ta đã từng thấy biết bao nhiêu kẻ, mỗi khi ra tranh cử trạm kiết gì đều mang lấy cái tốt thanh-niên giả dối cho dễ lừa dối cử-tri.

Cái hạng người ấy chỉ làm cho quốc-dân chán ngán thanh niên, cho bao giờ chúng biết lo bào-lũn cho cái danh-dự của thanh-niên đâu.

Trái lại những kẻ thanh-niên hữu tài hữu hạnh chỉ muốn đem cái tâm chí của thanh-niên, cái tinh-thần của thanh niên mà giúp ích cho quốc-gia chẳng lúc thì bao giờ cũng gìn giữ cái giá-trị của hai tiếng « thanh niên » luôn luôn.

Thế mà thình thoảng trên mặt báo chí lại thường thấy những hàng chữ to tướng đề nơi đầu bài như là một chàng « thanh-niên » vì thất-tình mà tự-tử ; một chàng « thanh niên » đi dụ dỗ con ông X. hay một chàng « thanh niên » thâu tiền cho hàng nọ rồi đóng mất v.v...

Như mới đây, một tờ tuần-báo ngoài Bắc hả đăng cái quảng-cáo nói rằng « thanh-niên 27 tuổi đã bị thất vọng nhiều trên đường lính v.v... »

Trời ôi ! Hai tiếng « thanh-niên » nó gai đâu là dường nào, mà sao lại có lắm chàng thanh-niên như thế nhỉ ?

Thanh niên gì mà lại đi tự-tử vì chuyện thất vọng ở nơi lính đuờn ?

Thanh niên gì mà lại đi dụ dỗ trẻ thơ người đạo ?

Thanh niên gì mà lại gian lận tiền bạc ?

Đăng-Giang dám chắc mỗi khi đọc đến những cái tin vè « thanh niên » như đã kể trên đây, sao các bạn thanh niên hiền tài hữu hạnh cũng phải đau lòng xót dạ, cũng phải thương tài giảm cho hai tiếng « thanh niên » lắm chăng ?

Bởi thế, Đăng-Giang xin khuyên các bạn đồng nghiệp từ nay về sau, có đăng cái tin gì mà thuộc về những việc chẳng tốt do một tên trẻ tuổi nào chủ đông thì đừng dùng hai tiếng « thanh niên » mà ghép vào cái bọn ấy nữa. Vì dụ như muốn đăng tin mới chàng nào đã thất lính tự tử hay gạt tiền của ai thì cứ nói toạc mỏng heo rằng cậu X. tên Y. làm cái việc gì đó là phải hơn hết. Chớ cứ gọi trên đầu là « thanh niên » thì thật tội nghiệp cho hai tiếng « thanh niên » hết sức.

Có làm vậy, các bạn thanh niên hữu tài hữu hạnh mới không còn đau lòng thương tiếc trong khi đọc những cái tin như thế ấy nữa.

Có làm vậy, sau nầy hai tiếng « thanh niên » mới còn có giá trị mà được người yêu kẻ qui mến mãi.

ĐĂNG-GIANG

Phòng Thương-mãi Saigon với quan phó Toàn-quyền Châtel

Vào lúc phòng Thương-mãi Saigon làm lễ tiếp quan Toàn-quyền Robin, không có quan phó Toàn-quyền Châtel ở Saigon nên phòng Thương-mãi không thể tặng ngài tấm thẻ bài kỷ-niệm.

M. CHÂTEL

Hôm 3 Janvier, hồi 11 giờ mai, phòng Thương-mãi có tổ chức cuộc lễ riêng tiếp ông Châtel tại phòng giấy của ông hội trưởng phòng Thương-mãi và phòng ấy đã nhứt định trao cho ngài tấm bài kỷ-niệm rồi.

Ông Cao-hữu-Tạo tự-tử hay đi dây mà biệt-tích ?

Hiện giờ có bốt đang đi tìm kiếm M. Cao-hữu-Tạo dữ lắm.

Có tin nói rằng M. Cao-hữu-Tạo nhảy xuống sông tự-tử bữa hôm kia ở bến khánh-hội.

Vì sao lại có tin M. Cao-hữu-Tạo tự-tử ?

M. Tạo trước đây có giúp cho bốn-báo được ít lâu, thình lình xin thôi vì lẽ đau yếu. Ra khỏi làng văn, M. Tạo lại đi mất, những anh em quen biết không biết ông ta đi đâu.

Mãi đến hôm vừa rồi, một người bạn thân của M. Tạo ở Khánh-hội nhận được một bức thơ của M. Tạo, một bức thơ tỏ ý muốn quyên-sanh vì cái lẽ bị đau yêu và bất-đắc chí.

Người anh em bạn của M. Tạo liền đem thơ ấy để trình bốt quận thứ nhì.

Có người quả quyết rằng M. Tạo đã nhảy xuống sông tự tử rồi. Chúng tôi chưa lấy gì làm chắc chắn cả, còn đợi điều tra kỹ lại.

Mới bắt được 7 tên cướp ở quận Nhabè

Ở làng Lý nhơn, gần Nhà bè có chừng 10 tên cướp thường đón đánh ghe thương bổ.

Mới đây, chúng đánh giựt ghe của viên cựu xá trưởng ở đó là Trần văn Nhiều, chúng lấy được 60$ cùng quần áo.

Khi sở mật thám được tin bao liền ra sức tầm nã nên bắt được 7 tên trong bọn ấy. 7 tên nầy đều khai thiệt cả.

Bọn cướp nầy thường đùng dao mác hèo gây để đánh giựt của của người ta trong ban ngày.

Một án-mạng xảy ra đã bảy năm mới bắt được thủ-phạm

Soctrang. — Tin riêng của bổn báo. — Hồi tháng Juillet 1928 có tổ tập nã của quan Thẩm-án Sốc-trăng truyền cho các chức việc trong tỉnh phải tận tâm truy tầm cho được tên Lý-Mét sanh đẻ tại làng An Ninh Sốctrăng bị buộc vẽ tội giết chết Thị-Siêng ở xóm Trà Canh thuộc về làng Thuận-Hoà tổng Nhiêu Mỹ Sốctrăng.

Bấy lâu nay làng lính lăng biết lòng tầm nã tên sát nhơn nầy lung lắm, rốt cuộc không đăng kết-quả chi cả đành để dẹp lại.

Mãi đến nay gần 7 năm, trường đâu tân tuồng « Lý Mét sát nhơn » tới đây là cùng. Hay đâu có M. Dương-Sanh là Bẻ'p mật thám tại quận châu thành đi rón làng nầy qua làng kia hỏi do việc cũ liền biết được tên Lý-Mét trốn về ở tại xóm Bát-chế'c làng Trường Khán, đã có vợ, có con, mà lại còn đổi tên cải họ là khác nữa.

Tới nhà Lý Met, lên rình núp ngoài chòm lá dừa nước, chờ khi tên Lý Met không để ý vô bắt một mình chẳng kể sự nguy hiểm.

Hôm vừa rồi M. Dương Sanh thấy nó bỏng con dưng ngoài sân a tới chụp ngược cổng tay liền, nó trở tay không kịp.

Đặc tới nhà công, xét hỏi ban đầu nó chối ngược chối xuôi nói rằng oan ức, sau nhơ lời khôn khéo dụ ngọt của M. Sanh hồi riết lơi, nó nhầm thế khó nổi chối cãi, nên liền thú thật hết sự nó đâm Thị-Siêng.

M. Sanh có hiệp với M Trần Ho, hương quản làng An-Ninh dẫn tên Lý-Mét tới xóm Trà-canh đặng cho nó chỉ cái chỗ đâm chem hồi trước.

Nên ghi công cho M. Sanh.

Cuộc hội-đàm giữa ông Laval và thủ-tướng Mussolini

Các nước ở Âu-châu đều tán-thành trừ ra nước Đức

Paris, 3 Janvier. — Các báo Pháp đều có bài phê bình về cuộc đàm-phán của quan Ngoại-giao Tổng-trưởng Pháp ở Rome. Các báo thừa dịp nầy để viết bài bàn tán về việc Pháp-Ý thân-thiện, và nói rằng từ năm 1918 tới giờ, mới lần nầy là lần thứ nhứt mà một ông Ngoại-giao Tổng-trưởng Pháp sang tận thành Rome để đàm-phán.

Tin điện ở Londres truyền-sang, cuộc thương-thuyết của ông Laval ở Rome làm cho dư-luận Anh rất lấy làm ngạc-nhiên.

Theo tờ « Thời-Báo » đã nói, thì vấn-đề thuộc-địa ở Phi - Châu giữa hai nước Pháp-Ý vẫn chưa giải quyết được.

Còn về vấn đề độc lập của nước Áo thì con đường thương thuyết vẫn còn dài. Nhưng vậy Chánh phủ Anh cũng tỏ ý lạc quan đối với việc ông Laval qua Rome.

Tin điện ở Rome cho hay, chiều thứ sáu, ông Laval tới sẽ được thủ tướng Mussolini tiếp đón tại nhà ga. Ngày thứ bảy và ngày chúa nhựt, ông Laval sẽ hội đàm với Mussolini.

Thứ hai, ông Laval viếng đức Giáo Hoàng tại đến Vatican

Ông Laval đánh điện về...

Trong bức điện đánh về cho các báo, ông Laval có tỏ rằng : « Với những vị nào đã tin cẩn giao trách nhậm cho bổn chức, bổn chức không bao giờ làm cho họ phải thất vọng đâu ».

Đoạn sau ông Laval nói rằng cuộc thương thuyết vẫn có nhiều điều khó khăn lắm, nhưng đối bên vẫn có tìm cách để giải quyết xong. Ông Laval và thủ-tướng Mussolini vẫn muốn làm thế nào để cho sự Pháp Ý thân thiện càng thêm vững chắc và tìm cách mưu cuộc hoà bình cho Âu-châu.

Báo-giới Đức phê-bình

Báo-giới Đức rất chú ý đến cuộc hội đàm giữa hai nước Pháp - Ý.

Báo giới Đức phần đông đều cho rằng cuộc đàm phán nầy có quan hệ đến nền độc lập của nước ấy nhiều hơn hết.

M. LAVAL

Chánh phủ Đức cũng rất lá chú ý đến cuộc hội đàm nầy, nhưng chưa tỏ ý gì muốn xen vào việc « tình riêng » ấy hết.

Âu-châu đều hoan nghinh

Cuộc sang Rome thương-thuyết của ông Laval đều được Âu-châu tỏ ý tán thành và bằng lòng.

Dư luận ở Vienne cho rằng nước Đức mà không dự vào cuộc đàm phán nầy sẽ đặt mình vào một cảnh khó chịu đối với liệt cường lắm.

Dư luận các tiểu ban khác ở Trung bộ Âu-châu cũng đều bằng lòng về cuộc đàm-phán giữa Pháp Ý.

CHUYỆN LẠ BÊN ÂU MỸ

NHỮNG HỘI-ĐẢNG BÍ-MẬT

Hội những người ở dơ như't đời.—Hội những người dị-tưởng, dị hình.—Hội những người muốn tự-tử.—Hội những người đàn bà thề không hờ mặt v. v.

Khi còn ở trong trường học, anh em học sanh có nhiều đứa rủ nhau lập nụ iếu hội rất kỳ-quái như hội leo rào, hội ăn, hội bỏ bet để đến tối là ta lối chơi, phải thấy gác v.v... Tuy hội có nhiều, song tưởng chưa có được những hội quái lạ mà chúng tôi sắp thuật sau đây.

Hồi thế-kỷ thứ 18, ở bên nước Anh, các hội đảng bí mật mà có tánh cách hài hước mọc lên như nấm, không biết bao nhiêu mà kể. Trong các hội đảng ấy có mấy hội sau nầy được người ta chú ý hơn hết.

Hội bon ngay-khôn chỉ thau nạp hội-viên những người nào có bị khánh-tận ít nữa là một lần.

Hội nói Lao gồm những hang người nào nói trố-trời hơn anh ba Thu ở bến ta nữa.

Hội King gồm những người nào có họ ấy. Phải biết rằng họ King (nghĩa là vua) ở bên Anh cũng như họ Nguyễn ở bên mình.

La nhứt là có hội lấy tên là *Hội người chết*. Hội nầy gồm có một số hội-viên nhứt định, không vì lẽ gì mà thêm nhiều nữa. Trong hội-quan gần gần nhà có để một chai rượu « *Por o* » miễn phong kỷ-lưỡng.

Chớ khi nào các hội viên lần lượt chết hết chỉ còn sót lại một người, *người chết*, thì người nầy vô trong phòng khui chai rượu ra uống và cầu-nguyện linh hồn của các vị hội viên được tiêu diêu.

Điều lệ hội như vậy, song thường thường khi nào trong hội con sống sót lại hai người thì hai người ấy khứt rượu và uống chung với nhau rồi tuyên bố rã hội.

Hội những người dị tưởng

Đầu thế-kỷ thứ 19, tại thành Cambridge (Anh) có mở ra một buổi tiệc rất lớn trong mới hết thảy những người thiệt đơn yếu và nhỏ thó đến dự.

Buổi tiệc là đơn nay khiến cho dư-luận trong nước rất là để ý. Người ta chức thầy có kết quả mỹ mãn hiến lập ra một hội đặt tên là *Hội những người ốm*.

Điều lệ hội buộc gặt những nào vào hội phải mặt mày thiệt xấu xí và mero nhơ. Nếu có hai người nào xin vô hội được thì hội bưa đã mặt người nào xấu và dày hơn hết mới cho vô. Người mới nhập hội phải đọc một bài diễn văn khen tăng tài đức của nhà hiền triết Esope là một người xấu xí thuở xưa

Trong hội-quan có treo giữa nhà hình ông Esope.

Lúc ông Mirabeau sang Anh, ông được hội nầy tang cho chức danh-dự hội-viên. Ông Mirabeau chạc phần đông ban đọc đều được trông thay hình trong sách vở, là một người tướng tá xấu xí lắm. Khi ông được chức danh dự hội viên, ông có đến tại nhà hội nầy để đọc một bài diễn-văn mà về sự liên hệ của hình - thể xấu xa với lòng da nhân-đạo.

Hội người bé-tí-hon

Ngoài ra hội những người có da mặt đẹy, người ta còn nghe kể tên những hội ta lừng khác như Hội không lỗ mũi, Hội những người mập, Hội những người ốm, Hội những người cao, Hội những người bé-tí-hon.

Bữa hội hiệp của Hội người bé-tí-hon, ghế chủ tịch lún thấp hẳn sức mà anh chủ hội ngồi coi rộng thình thang. Hội buộc không cho hội viên được phép mang giày có đế cao, đội nón cao và không cho cởi ngựa cùng là lót sách dưới ghế để ngồi cho cao lên.

Hội người hoang-đàng dâm-đãng

Thang Mars năm 1712, vua George 1er nước Anh phải ra chỉ du cấm những bọn thanh niên nào hội hiệp lại để lập nên hội dâm đãng.

Mục-đích hội nầy là để chơi bời phụng phí, phá xóm phá làng. Ngày chỉ lối cứ ăn chơi rồi thả đi ngoài đường đập phá tủ kiếng các tiệm rượu đón đánh lính trong lúc ban đêm, bắt bà già bỏ trong thùng rượu rồi lăng xăng bỏ chơi.

Bọn nầy làm lộng cho đến mấy bạn ngay dàn bà con gái ít ai ra đường cả. Con có mấy chục hội đảng khác đại loại cũng giống hội đảng đã vừa kể trên đây.

Không phải chỉ nội nước Anh mới có những hội là lũng quái gớ ấy. Ngay như ở bên Pháp cũng đã có lắm hội nghe đến là tên bọn phải vào mình phê-bình hoặc phải tức cười vỡ bung như *Hội trường tiu vật*, để thuật cho nhau biết những chuyện dưới gầm giường, trong xó bếp của thiên hạ, *Hội những con ếch* (*Club des Ãcres*) mà hội viên toàn là những thầy thông thái, bác-học những quan thông sou, lãnh binh văn văn.

(*Còn nữa*)

CHÍ ƯƠNG-ĐẠI thuật

33 nhà du-lịch Pháp mới đến Saigon

Chiều *Por-thos* của hãng Nhà lồng, bưa hồm kia, vào bến bến Saigon có chở 33 nhà du lịch Pháp sang xem phong cảnh Cao-đồng.

Hai giờ chiều lối 4 giờ khi tàu mới tới có một phóng viên một tờ báo Pháp có tay vô phòng văn.

Gặp ngay một vài bà ở khoang nhà phòng vì ai ấy bà vô cuộc du lịch thì vô cùng bận rộn trong tăng.

— Xin được nhứt ngày đây không nóng nực, trừ ra Tinh-Châu. Bọn các nhà du lịch khác tai đến đã hỏi.

— Ở Saigon có nhà bán thuốc nào bán đủ các thứ thuốc chăng?

— Ngày ở châu-thành đã có tới 5 cái rồi. Chưa kể đến những nhà thuốc ở các bộ.

— Ở chỗ nào có thể mua có trong xứ? Nhà bưu-điện ở đâu? Ở đâu có thể cho làm cao su? Bể-thiên Bể-thạch gần hay xa Saigon? v.v.

Tàu cập bến xong, họ liền kéo nhau lên bờ đi chơi. Trong đoàn du lịch nầy có mười mấy người đàn bà trong đó có năm bà đi một mình. Có một bà tuổi đã qua hay mươi, nhưng chưa biến ta lớn tuổi hơn hết trong đoàn, vì còn có một ông già trên 80 tuổi nữa.

Sau khi dạo chơi, họ nói thành phố Saigon rất tốt đẹp. Đường rộng có trồng cây rất mát mẻ.

Trong đoàn du lịch nầy có bà Delaunay Belleville, nữ phóng viên của báo *Paris Soir*, gỏa-phụ của một nhà chuyên môn đóng xe hơi. Hiệu xe nầy, ở đây trước kia vẫn bán chạy lắm.

Quân Cọng đã chiếm được một thành trong tỉnh Quí-châu

Londres, 3 janvier.— Tin điện *Arip* truyền sang, *tờ « Hương cảng Thời báo »* mới đăng tin rằng quân Cọng - sản đã chiếm được thành Kouceing cách tỉnh thành Kourgang, thủ-đô tỉnh Quí châu 50 cây số.

Một toán quân cọng-sản khác đang công phá thành Ouegan.

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Quán Văn Đường (microfilm Thư Viện Đại học Cornell). Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng.

Muốn chụp hình cho chắc ý khỏi hư, thì đây có máy hiệu LUMIBOX

này chụp bằng films 6×9 kiểu đôi nhằm cách 2 thước, 5 thước và bao xa cũng được.

Toàn bằng loại kim obturateur để chụp chậm và mau 2 kiểu đã nhấm, 2 ống để chưa đóng, 1 sợi gây hớp.

Của hãng LUMIÈRE chế tạo dùng với Pellicule Ultra Rapide

LUMICHROME LUMIÈRE

Films Lumière

CLINIQUE DE SAIGON

DƯỠNG-ĐƯỜNG SAIGON

Docteur LÊ-HƯNG-LONG

68, rue Pellerin, Saigon

Tại dưỡng đường nầy có phòng khán bịnh riêng để tiếp thân chủ hằng ngày, có nhiều phòng để nuôi bịnh nằm hào cảnh, sắp đặt theo kiểu kiêm thời. Mỗi phòng đều có đường ressort, tủ kiến, bureau, lavabo, bồn tắm hay là douche, sạch sẽ, khoan khoát, cao ráo, mát mẻ và êm tịnh. Có phòng mổ sẵn và đủ khó, có chỗ riêng để thử máu và kiểm các vi trùng độc. Gần điều dưỡng rất kỹ lưỡng—Sự ăn uống đúng vệ sanh

TRỊ CÁC CHỨNG BỊNH VÀ CHUYÊN MÔN :

bịnh về dưỡng tiểu tiện đàn ông và đàn bà : *đau cật, sỏi đái, phong tình, v. v.* Các bịnh đàn bà : *đau bàn dưa tử cung, huyết bạch, sửa tử cung cho có hư thai v. v.*

Docteur LÊ-HƯNG-LONG
De la Faculté de Médecine de Paris
Lauréat du Prix Tuffier de Chirurgie
Ancien élève de l'Institut Pasteur de Paris

Muốn hàng *tốt, giá mắc*, dầu quảng cáo nhiều cũng khó ... Muốn hàng *xấu, giá rẻ*, dầu quảng cáo nhiều cũng khó tàn

SA ON ĐẠI-TÂM

... rất đặng công chúng hoan nghênh, là nhờ ... tốt và rẻ hơn các thứ savon

N. B. Tôi ... nếu savon ĐẠI-TÂM bán rất bạc thì trong mười lần, nay tôi quyết ... cửa hàng bán lại bằng bạc, nếu có cần dùng ... Đại-tâm trong lục châu, xin quí vị viết thư thương lượng.

TRƯƠNG-ĐẠI-BẰNG
Savonnerie Đại-Tâm
82, Đại Tổng-Đốc Phương, Cholon

BỔ-HUYẾT TỰ LAI-TINH

là thứ thuốc bổ tinh-thần khí-huyết. Ăn không ngon, ngủ không được, trong mình mỏi mệt, đờn bà kinh nguyệt không đều, uống thuốc nầy rất hiệu nghiệm.

Ve lớn.....2$00 - Ve nhỏ.....1$20

BỔ ... CHỈ-KHÁI-LỘ

... trị các chứng ho, bất luận già trẻ, đờn bà có thai đều dùng được. Đã phát bá trùng, tiếng đồn khắp nơi.

Mỗi ve..... 0$40

Xin nhớ nhãn hiệu con ... mới là thứ thiệt. Có bán khắp cả Nam-kỳ, Cao-miên và Lào

THÁI-NGUƠN ĐƯỜNG DƯỢC-PHÒNG
77, Boulevard Gaudot -:- CHOLON
(2161)

Saigon

Ngày tháo cùng nghe nói có người tự tử

Hôm nay, vô số người tự tử. Cái ngạn ấy không khi nào trừ hết được.

Mới đây tên Nguyễn-văn-Sen, cũng vì bi cảnh đời bạc bẽo, nên ưa uống á-phiện với dầm đề tự tử nhưng may, có người làng giềng hay chạy đến chỗ va vào nhà thương chợ Rẫy. Sen được quan thầy cứu, nên khỏi chết.

Trường con nít sẽ mở cửa lại

Bữa trước bốn báo có đăng tin rằng, vì trẻ em bị truyền-nhiễm bịnh ban rất nhiều nên trường con nít (Ecole Maternelles) phải đóng cửa tạm trong một lúc khá lâu.

Nay có tin rằng đến sáng ngày 2 janvier tới đây, trường học ấy sẽ mở cửa lại như thường.

Các bà con, ai có trẻ em đi học ở trường ấy thì hãy nhớ đến ngày ấy dẫn trẻ em đi vào trường.

Lục-Tỉnh

GIA ĐỊNH

Một tên đi góp tiền chỗ đánh người trọng thương

Ở chợ Hanh-thông-Tây, mới đây có tên Hoa-kiều là Lộ-đình-Bảo buôn bán ở đó bị một tên góp tiền chỗ Annam đánh trọng bịnh. Tên khách phải vào nhà thương, còn tên góp tiền chỗ đang bị kiện về tội đánh người trọng thương.

BẾN TRE

Ban trị-sự của hội Canh nông tương tế ở Bentre đã tổ-chức

Ở Bến tre, Hội Canh-nông tương tế đã tổ chức xong ban trị-sự để coi quản sự làm việc của hội nông ấy có chưn trong ban trị-sự kể như sau nầy :

M. M. Mazo, Phạm-đại-Hưng, Nguyễn văn-Phẩm, Trần văn Muôn, Võ-ngọc Lâm.

BIÊN HÒA

Cờ bạc rồi đâm lộn

Cách 4 ngày rày, ở Biênhoa có xảy ra một trận đồ máu vì cờ bạc. Tên Bi thời vân hên nên đánh hai ván. Chủ thổ-chứa thấy vậy nên đòi tiền Bi thiếu trước kia. Tên Bi hiện với thì ta đề khi khác. Trong lúc ấy có tên Kỳ đứng ngoài thấy vậy liền xỏ miồng vô nói : Hễ ai thì phải trả nợ.

Bi nổi giận gây với Kỳ rồi đá Kỳ một đá. Kỳ liền rút dao đâm vào vai của Bi một lát. Bi bỏ chạy về nhà, nhưng thấy mình bị thương nên nổi nóng, bèn trở lại gây với Kỳ nữa.

Kỳ đâm Bi bị đỗ ruột, rồi ngã luôn. Người ta liền đem Bi vào nhà thương Biênhoa, rồi chở xuống nhà thương Chợrẫy. Còn Kỳ thì đã bị bắt

BẾN TRE

Được án - từ ngân - tiền tam hạng

Chiều ngày 21 Décembre, ở Bình Hòa-Ân, ông Chanh-mỹ Thương, nhơn ngày lễ cầu-an thường chức có bày ra cộ-đồn và thân tộc mời các ông lại mà vui thân-hảo trong tỉnh và tuổi đã có cuộc ban thưởng ngân tiền hạng bậc cho ông Nguyễn văn Huê là Chefde chantier của hãng Courtinat.

Bữa tiệc ấy có mặt quí ông Courtinat và phu nhơn, với ông hội-viên phòng thương mãi và phu-nhơn (không rõ tên, xin miễn đăng) và quí ông Đốc-phủ Mỹ, Huyện Khiêm, văn. vân.

Đến tuần sâm-banh, ông Courtinat đứng dậy thay mặt phòng thương mãi Saigon giới-thiệu và kể công trình ông Nguyễn-văn Huê. Đại khái nói ông Huê là người rất dày công với nhà thương mãi. Ông giúp việc cho hãng Courtinat trên 30 năm trời, siêng năn mẫn cán, mực-thước đáng ngay. Năm rồi ông được chánh-phủ ban cho mề-đay hạng nhứt, nay lại đăng Đức thiên ái ân từ ngân tiền tam hạng thật rất vẻ-vang. Nói xong ông Courtinat gắn ngân-tiền nơi ngực ông Huê. Ông Huyện Khiêm thay mặt ông Huê đứng dậy cám ơn quí ông ở phòng thương mãi.

T. D.

Trung ky

HÀ TĨNH

Vì bán lầm mà giết đứa ở

M. R... ở Hà-tĩnh thường hay đi sau hôm đêm ở miền Lạ-trong, gần ga Tân-ấp. Thấy tự tức đi, thì vẫn đến tên bồi Lê-văn-Tư đi theo.

Hôm nay, M. R... gặp một con nai, va bắn một phát. Con nai bị thương, nhưng vẫn chưa chịu chết và còn chạy được. Anh bồi Tư rượt theo. M. R...

Anh bồi gặp con nai nằm chết trong bụi, và khom xuống kéo con nai, thì phát sáng từ M. R... đi tới chỗ ngày vào mình anh. M. R... vì đêm hôm tối tăm, thấy anh bồi rục rịch trong bụi, thì tưởng là con nai nào còn hấp hối tiếp theo cho chết chết rồi.

Đề dàn, thì chợt lại thì thấy tên Tư đã ngã chết rồi.

M. R... liền vác thây tên bồi đem về nhà thương Lạtrong, thầy điều dưỡng nói Tư đã chết rồi.

M. R... có chạy cho gia đình Tư 30 p. đền mạng Tư và ông ở tông tăng đứa ở trung tín của ông nữa.

Vụ nầy hiện còn đang làm ăn-kết.

Được thàng thưởng trong dịp đấu năm 1933

Trong toa án

Au grade de secrétaire greffier principal de 3e classe : M. Vu-canh-Quan.

Au grade de secrétaire greffier de 3e classe M. Bao the Hung.

Au grade de secrétaire greffier de 4e classe : MM. Pham quang-Thai, Dang-hun tuong Le-van-Dong, Dang-dinh-Chuyen.

Sở canh nông

Au grade d'agent du culture principal de 4e classe : M. Nguyen v. Long.

Au grade d'agent du culture de 1er classe : MM. Ngô văn Nghi dit Bay Nguyen quang Hanh.

Au grade d'agent de culture de 4e classe M. Tran van Hui.

Sở học chánh

Au grade d'instituteur principal hors classe M. Pham duc Thang :

Au grade d'instituteur de 1er classe : MM. Hoang manh Phan et Dinh van Long.

Au grade d'instituteur de 2e classe : MM. Vu duy Hoan Tô xuan Canh, Hoang ba Tho et Lan van Thong.

Au grade d'instituteur de 3e cl. : MM. Tran dinh Thanh et Nguyen van Trat.

Các toà Thơ ký công sở :

Secrétaire principal hors cl. : MM. Pham San Nguyen van Dung Tran dinh Hoe Vu van Cau et Hoang manh Ngo.

Secrétaire principal de 1re cl. : MM. Ng. tiên Tai Hoang van Le Tran v. Lam Ng. van Giai Ng. van Do.

Secrétaire principal de 2e cl. : MM. Tran quang Hien, Nguyen van Giai Pham ngoc Mai Nguyen huu Gy, Nguyen ngoc Phan et Le van Tuoc.

Secrétaire Principal de 4e cl. : MM. Phan gia Hoan Nguyen van Dunai, Vu dinh Chinh Nguyen van Quyen Pham duy Dinh Tran van Hoat.

Secrétaire de 1re classe : MM. Phung manh Quy, Tong song Thi, Ngo van Xuan et Doan ba Cat.

Secrétaire de 2e classe : MM. Cung thuc Tinh Nguyen van Binh Hoang van Hue, Dang dinh Sy.

Secrétaire de 3e classe : MM. Hoang A Tai Han ngoc Tri Vu ngoc huy Pham thanh Dieu Nguyen van Uyen Nguyen khac Chau.

Sở kiểm-lâm

Au grade de secrétaire principal de 4e classe : MM. Vu van Nhan Nguyen huy Vy.

Au grade de sous brigadier de 1ère classe : MM. Nguyen van Can Nguyen van Dat.

Au grade de sous brigadier de 2e classe : M. Tran van Xuong.

Au grade de sous brigadier de 3e classe : MM. Ngo van Tho Ngo quang Chieu.

Au grade de garde de 1re classe : M. Ngo van Coc.

Au grade de garde de 2e classe : MM. Nguyen van Mach Cao van Quyet.

Au grade de garde 3e classe : MM. Nguyen van Than Cao duy Lé.

Sở khám-đạc

Au grade d'arpenteur dessinateur principal de 3e classe : M. Nguyen ngoc Tin.

Au grade d'arpenteur Dessinateur principal de 4e classe : M. Tôn khac Tuân.

Sở cảnh-sát

Au grade de Secrétaire interprète principal de 4e classe : M. Pham xuan Canh.

Au grade de Secrétaire interprète principal de 3e classe : M Pham van Mach

Au grade de Secrétaire interprète de 2e classe : M. Van duc Phuc.

Au grade de Secrétaire interprète de 3e classe : M Luong van Vinh.

Chúng tôi xin cố lên chúc mừng với các vị mới được gia tăng chức tước.

Ai muốn ?

Đây là cái bàn tay của M Tư Cường làm ngào chauffeur ở Đaiệt trung số 5.000$.

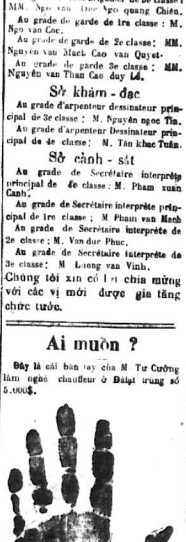

Vậy ai muốn biết chắc số mình có giàu sang hai là trong cả và hạ bán được đời mình ra sao ? ở xa cứ in hai bàn tay theo cách trên đây gửi đến nơi với một số tiền nội trong năm ngày thì có (note) quả kết đúng đến chỉ số một cách rõ ràng cũng như mình đến nơi coi vậy ? Riêng phần ai muốn học coi tay xin gửi thơ đến thương lượng, gần thì đến nhà, xa thì học bằng cách corros pondant nội trong 3 tháng đã thành tài khỏi thất công thí nghiệm, đã có thí-nghiệm sẵn học là coi được. Người ra còn một cách coi chỉ tay mà hiểu động các chứng bịnh trong mình ra sao và biết bịnh ấy có thể mạnh hay không. Có nhiều anh em gởi thơ về sự coi chỉ có thể đoán thời vận hay không, xin trả lời cho anh em rõ chỉ có đoán đặng tánh tình mà thôi (mentalité).

Giá tiền coi từ 2 năm (1 đồng
..... 10 năm (3 đồng
..... Suốt đời (5 đồng

NGUYỄN THƯỢNG HIỀN
Coi tay theo tây
26 Rue Lagrandière
SAIGON

VŨ-TRỌNG-NGỌC

167, rue d'Espagne (Góc Khâm lớn) SAIGON
Téléphone : 794

- Sắm mang lại và bán giá hạ chiếu hàng : Thu, lụa, lãnh Bắc, toàn tơ ròng.
- Thợ người Bắc mới về đo đặng để thử giày đẹp sandales bằng những thứ da màu bền và đẹp.
- Nhận sửa giày dép sandales.
- Bán sỉ, lẻ các thứ LÉGUMES DALAT và hạt giống cải rau, bông tai Pháp quốc mới lại thiệt tốt.
- Các thứ Café vert và grillé thượng-hạng.

ấn dùng ... lại-lý chắc chắn ở các tỉnh, gởi thơ thương nghị

Docteur **TRẦN-VĂN-ĐỐC**

CHUYÊN TRỊ BỊNH CON NÍT

86 rue AVIATEUR GARROS và 31 rue TABERD

— Giây thép nói : 618 —

ƯNG-XUÂN-ĐƯỜNG DƯỢC PHÒNG

113, Bd Albert 1er DAKAO, SAIGON

Bổ phế chỉ khái tán.—Thuốc bổ nầy chủ trị ho nhiều, ho đêm, ho hen, ho nhiều, ho có đàm, ho không đàm, ho thổ huyết, ho hen xuyễn, ho lao, ho tổn v.v... Mỗi gói giá là 1$ 0.

Dầu cù-là thiệt.—Chủ trị bịnh mùa cảm mạo, thượng phong nghẹt mũi, đau bụng, đầy chướng, đề thần tỉnh não, nhức đầu xây xẩm v.v..., thiệt là một thứ dầu bực nhứt để trị bá bịnh, chẳng thứ nào bì kịp, ấy là một vật hay nên phòng bị sẵn bên mình lúc ở nhà hay là khi đi đường để phòng khi nguy cấp v.v... Mỗi ve giá là 0$10.

Ứng xuân nhân được thủy.—Thuốc trị đau mắt nóng, đau mắt gió, xưng đỏ keo gần đỏ, nhức nhối trong con mắt, ra gió chảy nước mắt, sợ đèn sợ nắng v.v... Mỗi ve giá là 0$20.

Quí khách có mua xin hãy nài cho được cái nhãn CON MÈO thì khỏi lầm thuốc giả

Có gởi bán cùng Lục tỉnh

PHẤN CHÀ RĂNG

RẤT TINH KHIẾT

HẠP VỆ SANH

THƠM TỐT — ÍT HAO

hiệu :

SƯ-TỬ

TRỮ BÁN TẠI

T. SHIOTA

167 Rue d'Espagne

SAIGON

CÓ HƠN 4500 QUẦN LÀNH, HÀNG VÀ XUYẾN TRỮ BÁN THIỆT RẺ

AU TISSEUR 82, Boulevard Bonard 82.—SAIGON

Hàng Paibo đủ thứ bông (1 quần)	0$65
Trừu (1) (1 quần)	1 70
Hàng Namvang (1 quần)	1 80
Xuyến Kim-thời đủ thứ bông (1 áo)	3 00
Xuyến đờn bà (1 áo)	3 00
Xuyến đờn ông (1 áo)	3 50

Lụa Hà đông (1 thước tây)	0$65
Gấm nhung tơ sỏi (1 thước)	1 00
Lụa bố thượng hạng (1 thước)	1 20
Tussor Tonkin (1 thước)	2 50

Lãnh Bắc trơn (1 quần)	1$55
Lãnh Hồ Hương (1 quần)	1 70
Lãnh Sông-Hương trơn đen (1 quần)	2 50
Lãnh « bông đen (1 quần)	2 75
Lãnh « (số 1) (1 quần)	3 50

Lãnh Hạnh Phước (1 quần đen)	3$20
Lãnh Nhung trắng trơn (1 quần)	3 00
Lãnh Nhung trắng bông (1 quần)	3 50
Lãnh Nhung trơn đen (1 quần)	4 00
Lãnh Nhung bông đen (1 quần)	4 50

Gởi cách lãnh hoá giao ngân khắp cõi Đông-Dương (Mua sỉ giá riêng)

SÁO CHỐI MỌC !
Đèn cây « Sao chối »
Dùng đèn cây « Sao Chối » mà thắp thì sáng hơn thứ nào hết thảy. Dùng đèn cây « Sao Chối » thì lợi và tốt hơn thứ nào hết thảy. Dùng đèn cây « Sao Chối » thì được rẻ hơn thứ nào hết thảy.
Trữ bán tại : Antoine Nguyễn-văn Bâu
N° 129, rue d'Espagne — SAIGON
và các tiệm tạp hóa Annam

PHỤ TRƯƠNG
VĂN-CHƯƠNG
của Đuốc-nhà-Nam

ĐƯƠNG KINH
không đau... huyết ra không tốt... huyết bạch đ..., chóng mặt, nhức đầu, đau lưng, nên uống :
Song-Liệu Điều-kinh Bạch-Đái Hoàn
Sẽ dùng : Kinh nguyệt đều, da mặt tốt tươi, 15 đường sức tốt. Mỗi hộp 0 $30
VÕ-VĂN-VÂN Dược-phòng Thủ-dầu-một
(Nhà thuốc Nguyễn-đại-Kinh Saigon)

BÌNH - PHẨM SÁCH MỚI

QUYỀN GÁNH-HÀNG-HOA

(Tiếp theo)

«... Ông cứ hàng bán ấy làm cho xong đi, để cuộc đây, tôi rẫy cô cho. (*Lời Minh bẩm ông lão ở làm vườn trồng hoa*)

— Câu học đi chứ. Hôm qua mợ ấy bảo tôi đừng để cho cậu phải bận tâm tới việc giống-giọt (trồng tỉa), vì cậu sắp thi. (*Lời ông lão ở đáp lại*) »

P.B.— Thương chồng, lo chồng, một câu nhắc-nhơn đủ thấy chính của người đờn bà đức-hạnh. Nàng sau khi thành-đạt, chẳng hay chăng cô nhớ lúc nầy chăng ?

— Chị không có nhắc ư ? (*Vấn đàm chơi nhà Minh hỏi thăm vợ Minh*)

— chào anh ! nhà tôi đi bán hoa kia mà. (*Lời Minh đáp*).

Câu hỏi của bạn khiến cho Minh ngẩm nghĩ, bao nhiêu ý trưởng như luồng điện vụt cháy thoáng qua trong trí Minh. Luôn ba bốn tháng nay, không mấy ngày là Văn không đến chơi, mà không lần nào là Văn không hỏi đầu bối ngay tới tin tức Liên. Minh vẫn biết một người đàn bà xinh đẹp bao giờ cũng có nhiều kẻ lưu ý tới ; hàng hoa trong vườn ai nỡ cam chịu qua đường ngắm nghía.

Song đối với Minh thì...

P. B. — Khả h đã tính bao giờ cũng đặt mình nằm trong cảnh tình, mơ màng những giấc mộng tình, mà suy bụng ta ra bụng người như vậy. Đọc quả xuống dưới... thì thấy Minh tác nầy vẫn một lòng tin vợ, tin bạn. Nhưng cũng vì trí nghĩ mơ màng ấy mà chẳng khỏi lầm tức hoài nghi. Tác giả đem người bút tính chép câu chuyện tình, cũng khéo vẽ ra bức tranh tâm lý.

Về đoạn Minh đương cuốc vườn, Văn xây đến chơi mà hai người nói chuyện với nhau. (từ trương 20 tới trương 22).

P.-B. — Cái trò đời, kẻ nghèo khổ thì cái hy-vọng trước hết là cầu cho thoát khỏi sự nghèo-khó nhơn tiền, mà người giàu có thì lại coi sự giàu có sẵn của mình là thường, mà vẫn vơ vọng những sự mình chưa có. Đức tranh xã hội vẫn biện ra như vậy, mà tác giả đem ngòi bút « Tâm-lý học » vẽ ra.

« Về Đoạn Minh và Liên nói chuyện một người mù trong trại Hàng-hoa với Văn. (trương 23).

P.-B. — Câu chuyện « Triết-lý » do miệng người đờn bà thốt ra cũng đúng. Vì là người bút phục tuyền của tác-giả về sự Minh bị mù sau nầy.

— Sao hôm nay mình về sớm thế (*Minh hỏi*) ?

— Hôm nay may mắng quá : em bán xong hoa cũng cho các nhà có thể điếu, thì gặp ngay một chàng cũng tử mua cho hết cả mấy chậu cây cũng những bó hoa huệ (*Liên đáp*).

— Lại phường công tử bột (*Vấn nói*) !

— Chả thưa anh, những bạng ấy ngày nào tôi không gặp, đông thay gần thì họ hếp mắt ngắm, rồi buông những lời cợt nhả.... (*Liên nói — trương 24*).

P.R.—Gánh hoa vô tình đó đáo hoa biết nói bán thì lại cảng đắt hàng. Đó là hiện trạng trên xã-hội trăng hoa, mà cũng là bút ý của tác-giả định điểm-trang cho cô hàng hoa có nhan sắc.

« — Tội nghiệp ! thế mà chiều nay đi chết ! Anh có ngờ đâu sự sung sướng, sự mừng rỡ của [illegible] (*Minh hỏi*) ?

— Hôm qua anh đi vắng, em ngồi thấy con gà của Liên nằm bẽ đỉnh giết thì đau mừng chẳng kể thành chung mà [illegible] nữa ... (trương 32.)

P. B. — Lòng thương yêu là cái mối của đức nhân, tức là lòng « Bất nhẫn » của Tê-tuyên-vương khi ngồi thấy con trâu sắp đem giết. Minh tuy sau nầy chẳng khỏi có sự lầm lạc, mà liền bắt sám hối, là vì sẵn có bổn lành lương tâm.

« Về đoạn Minh không nỡ giết con gà mà vợ chồng đắt nhau đi ăn mừng tai nhiệu cao lâu (*từ trương 32 đến trương 38*)

P. B. — Như vẽ ra cái bộ dạng, cái tư tưởng và cái khẩu khí của cặp vợ chồng nghèo nhà quê bắt đầu nếm mùi thành-thị, lời văn giản dị mà có thú vị tự nhiên.

Về quãng giữa luôn mấy bài nói chuyện Minh bị thong-manh (*từ trương 38 tới trương 39*).

P.B.— « Giỏ to hay cố cứng, đời loạn biết tôi trung. » Vì nể cử xử cảnh thường thì tình nghĩa vẫn thường, dầu cô e-o-nghĩa kỳ tình cũng không bởi đó mà biến hiện ra được. Cho nên nhà tiểu-thuyết bày đặt ra cảnh biến lẽ giải tỏ cái tình nghĩa khác thường. Như quyền luận lý tiểu-thuyết nầy, vì trong cơn tật-bịnh của Minh, mà thầy rõ ký-tính của vợ thật là vợ hiền, cao nghĩa của bạn thật là bạn tốt.

Tuy trong quãng đó có nhiều đoạn hơi rườm, hơi phiền, song những cảnh tỷ ý chăm nuôi, lo chữa, an ủi, khuyến-lơn của vợ, của bạn, Những chỗ tả ý phẫu-uất, cảm-khích của người bình, khả lắm gương « Phu - phụ — Hằng-hữu » cho thế - gian. Ngòi bút tả chân, rất có ý-vị. Hãy đọc một đoạn :

— « Mình có tin rằng có trời không ? Mình có tin rằng có lẽng tạo hóa tối cao, tối đại, tối thiện không ?... Anh thì anh tin rằng có. Vì nếu không có trời thì những sự đau khổ của nhân loại còn khổ đến đâu ! Anh chỉ đem anh ra làm lý-đụ cũng đủ hiểu cái lẽ chí công chí thiện của đấng tạo hóa. Ngài biết rằng có một ngày anh phải chịu cùng cực với cái bệnh ghê gớm, với cái tàn tật của anh đây, nên ngài đã ban cho anh một người vợ hiền và một người bạn tốt, để an ủi anh, để cùng anh chia xẻ sự thống khổ ở đời. Nếu sự thống khổ nầy trở-i tật anh phải có, thì anh chỉ nên mến nó, vì nó làm cho anh được nếm cái hạnh phúc hiếm có, là tìm lòng thương yêu thành thực của người vợ và người bạn. »

Mình nói ma giống lẽ thảo lời lẽ tao hàm tình cảnh cả một quãng hiếu trăm trương sách nầy.

. . . . . .

— Cái gì ?

— Em tặng mình bó hoa.

— Mình làm anh cứ [illegible] anh chiêm bao. Nay, nhưng trong bó hoa của em có phải có hoa mộng ký, hoa hoàng lan, hoa [illegible] hoa mộc và hoa sầu không ?

— Ô, tài nhỉ, đúng cả đấy mình ạ.

— [illegible] thì mình tôi hơng hơn ông hu [illegible]-Trinh nhiều.

. . . . . .

(*Trong đoạn Minh bị thong manh, Liên cầm bó hoa đưa cho tận mặt Minh, mà vợ chồng nói chuyện với nhau. — trương* (83 — 84.)

P.-B. — Nét bút tả nhiên mà mạng của nó ! (*Lời Minh tin, ngờ thấy con gà của Liên nằm bẽ đỉnh giết thì đau mừng chẳng kể thành chung mà [illegible] nữa — trương 32.*)

Bài thơ *Hoa Đoi*, câu thứ nhứt, câu thứ tám chiếu ứng rất hợp pháp, nếu đọc luôn hai câu thì có thủ lấm ; hồn cầu giữa, in như bức vẽ tuổ g hội, nhưng câu đệ tam lại thông thiết hơn cả...

PHAN-SÁO-NAM
Chủ-nhơn Mông du tùng-tả-Ba!.
Năm vầu Khiêu-vũ trang nghiêm tỉ-đi,
Mười vịnh Hà-Tiên phẩm đề bay.

ĐẶNG-THÚC-LIÊNG
Lương-y — Saigon.

... Ông Tấn hi-n nay vẫn là một tay cự-bách trong làng văn bài được ma không mây người sánh nổi...

THIỆN-BẰNG
(Lục-tỉnh Tân-văn)

Thơ của ông Tấn khác hơn thơ của Công Quyền, Tú Xương, Học Lạc ở cái thi-vị, người làm như nhà giải-p ẩu đề p son ; thơ hay của mình [illegible] Càng-Lê.

VIỆT BẰNG
(Trực-tính Tân-văn)

Mua sách bao đo M. Trần-văn-[illegible] nghiệp chủ Càng-Lê.

Giá sách	0$40
Cước gửi bảo hảm	0$20

[illegible] thú vị. Vì là câu chuyện vợ chồng đùa giỡn trong khi tân tật đang chán nản, mà vẫn ngụ tình luyến ràng thắm không phai.

. . . . . .

— Thế thì song sướng lắm nhỉ : đêm của anh thành ngày cả (*lời Liên*).

—Mà ngày của anh thành đêm (*lời Minh*).

(*Trong đoạn Minh đương thong manh, đêm trăng, vợ chồng nói chuyện với nhau. —Trương 71.*).

P. B. — Đúng tình cảnh anh chàng mù.

. . . . . .

— Chào anh, tôi phải ở Nam mấy hôm, nhớ anh quá. Thế nào anh vẫn được mạnh chứ ? (*Lời Vấn hỏi thăm*).

. . . . . .

— Anh đây ổ. Cảm ơn anh, tôi vẫn mù như thường (*lời Minh đáp*).

(*Lúc Minh đương mù, Vấn ở Nam-định bề lại thăm.*)

P. B.— Đúng giọng anh chàng mà hay giọng vay bần chịu.

« Tuy việc hân hàng có kém sút và tiền tiêu có túng hẹn, mà Liên vẫn hết sức giúp chồng gánh nghiệp nhà, cho chàng đỡ lo lắng khổ sở...

(*Lúc Minh đương bị mù. Liên hết sức khuyên an chồng một cách thành thực và khéo léo. — từ trương 85 tới 87.*)

Phê bình.— Bán sầu, mua vui, cho yên lòng chồng trong cơn bịnh hoạn. Tác giả tô điểm dung nhan, trau giồi tâm lý cho người biện phụ cũng lắng.

. . . . . .

Liên vừa gặp ở báo vừa kêu chồng :

— ấy giờ ta đi ăn cơm thôi chứ ! ... Gió lê cơm, người mất cả rồi.

— Người thì cũng cơm ngon bưa bãi xá thuyết nhật thích (*lời Minh đáp*).

(*Lúc Minh đương bị mù. Liên đọc báo cho chồng nghe. — trương 92.*)

P.-B. — Mượn miệng anh chàng mù mà phê-bình từ báo cũng thú.

(*Còn tiếp*)
HUYỀN-MẶC

Sắp ra mặt chào đời

Hoa Trái Mùa

Thi văn của TRẦN-VĂN-TÂN

Trích lục vài lời bình phẩm :

Bài thơ *Mây*, r. ng là cảnh thì cảnh rất phân minh ; rằng ngụ ý, thì ý rất cao-thượng, mà hay nhứt là bốn câu giữa, chẳng còn chỗ nào...

Bài thơ *Hoa Đoi*, câu thứ nhứt, câu thứ tám chiếu ứng rất hợp pháp, nếu đọc luôn hai câu thì có thủ lấm ; hồn cầu giữa, in như bức vẽ tuổ g hội, nhưng câu đệ tam lại thông thiết hơn cả...

PHAN-SÁO-NAM
Chủ-nhơn Mông du tùng-tả-Ba!.
Năm vầu Khiêu-vũ trang nghiêm tỉ-đi,
Mười vịnh Hà-Tiên phẩm đề bay.

ĐẶNG-THÚC-LIÊNG
Lương-y — Saigon.

... Ông Tấn hi-n nay vẫn là một tay cự-bách trong làng văn bài được ma không mây người sánh nổi...

THIỆN-BẰNG
(Lục-tỉnh Tân-văn)

Thơ của ông Tấn khác hơn thơ của Công Quyền, Tú Xương, Học Lạc ở cái thi-vị, người làm như nhà giải-p ẩu đề p son ; thơ hay của mình [illegible] Càng-Lê.

VIỆT BẰNG
(Trực-tính Tân-văn)

Mua sách bao đo M. Trần-văn-[illegible] nghiệp chủ Càng-Lê.

Giá sách	0$40
Cước gửi bảo hảm	0$20

Dịch Đường thi

Xuân dạ Lạc-dương văn tích
(*Của Lý-Bạch đương đêm mùa xuân lại thành Lạc-dương nghe Hồng xao mà làm bài nầy.*)

Thùy gia ngọc địch ám phi thành,
Tán nhập xuân phong mãn Lạc thành.
Thử dạ khúc trung Văn « Chiết-liễu »,
Hà nhơn bất-khởi cố viên tình !

Diễn Môn

Sáo ngọc nhà ai vàng lồng bay,
Gió xuân đưa vẫn khắp thành nầy.
Đương đêm « Chiết-liễu » nghe trong khúc,
Lũ-khách ai là chẳng dạ ngày !

Khuê oán
(*Của Vương xương-Linh làm ra lời người chinh phụ vợ quan sổ lại trong buồn oán hận ai nỗi chồng bị đi ch nh thú rằng*)

Khuê trung thiếu phụ bất tri sầu,
Xuân nhựt ngưng trang thượng thùy lầu.
Hồi kiến mạch đầu dương liễu sắc,
Hối giao phu tế mịch phong hầu !

Diễn nôm

Trong cửa thơ ngây chẳng biết sầu,
Ngày xuân trang phấn bước lên lầu.
Nhác trông màu liễu đầu đường nọ,
Năn nỉ cho chồng kiếm tước hầu !

Thái liên khúc
(*Của Vương xương-Linh làm ra khe thơ vịnh cô con ghi hái bông sen*).

Hà diệp la uyển nhứt sắc tân,
Phù dung hướng kiểm tường biên khai.
Loan nhập trì trung khan bất kiến,
Văn ca thùy việc hữu nhơn lai.

Diễn nôm

Lá sen một sắc ánh quấn là,
Hai đang hướng chen lá nở hoa.
Lộn nhập trong ao xem chẳng thấy,
Nghe ca, mới biết có người ra.

Thu hứ g

V
(*Nhơn tha nhớ cảnh cung Đằng-lai lại kinh-đô Thường-an.*)

Hồng-lai cung-khuyết đối Nam-san.
Thừa-lộ kim bình Tiên-bản gian.
Tây vọng Đeo-trì giang Vương-mẫu ;
Đông lai Tử-khí mãn Hàm-quan,
Văn di trở vi khai cung phiến ;
Nhựt nhiễu long lâu thức tuế nhân.
Nhựt ngoa Thương - giang kính tuế xân,
Kỷ hồi thanh lỗ điểm triều ban

Diễn nôm

Núi Nam đối thềng cửa Đồng-lai,
Hằng móc, cây vàng bỗng tuyết vời.
Tây ngó cõi tiên, xanh giảng chúa ;
Đông qua cửa nước, tía lồng bơi.
Quạt giăng đuổi trỉ mây đời điện ;
Vẻ ánh vây rồng nắng rạng trời.
Năm bẹp sông Thương lo tuổi muộn,
Khóa xanh điểm trật mấy lần khơi.

VI
(*Nhơn thu cảm hàng cảnh Trường-an sau khi bị loạn.*)

Cô đương giao khúc khúc giang dầu,
Vạn lý phong yên tiếp tố thâu.
Hoa ngọc giáp thành thông ngự khí ?
Phù dung tiêu uyển nhập biên sầu !
Châu liêm tú trụ vi hoàng hộc ;
Cẩm lâm nhơn tương khởi bạch âu.
Hồi thủ khả liêm ca vô địa,
Tiêu trung tự cố đề-vương châu.

Diễn nôm

Sông khúc, khe Cô cách mỗi nơi,
Gió mây muôn dặm tiếp thu khơi.
Vẻ hoa ngọc giáp thành thông ngự,
Sầu thấu Phù dung uyển giấy trời.
Cột vực, rèm châu vây hộc tía ;
Buồm ngà, gấm gầm đuổi cò bay.
Quay đầu khó tiếc nơi ca vũ,
Cỏi đế-vương lần trải mấy đời !

Đ. M. H.

(*Tục N° 11*)

MÙI ĐỜI

Soạn-giả : HUYỀN-MẶC ĐẠO-NHƠN

Vận Văn

TỪ KHÚC ĐIỆN TÀU
BUỔI CHIỀU TRÊN BẾN ĐÔ THÔ-NGỮ

(*Điện Thủ ngữ lại sông Saigon. Đại Sự đời cô nguyện là nước Thầy Chơn-lạp ; Qua đời Hậu-Lê về hồi giáp thế kỷ 17-18, nhà Nguyễn ta tấp triển-đình cối Nam, đánh giết nước Thầy-Chơn-lạp, lấy đất đặt làm sáu tỉnh Namkỳ ; Cuối thế kỷ 19 qua thế kỷ 20 nhờ thì Namkỳ là Thuộc-địa của nước Pháp..... Kẻ là bến Thô-ngữ tác là nơi đồng quân của nhà Nguyễn, ta thuở xưa đóng thủ ngữ một thủy phía Nam vậy.*)

(*Điệu "Tạn-la-Bảo"*)

Buồi nhớ lại :
Ba, bốn trăm năm đời cổ,
Trũi xem vòng lịch-sử (1),
Đất nầy mấy đổ hưng, *vương* (2) ;
Non sông Chơn - lạp : hồng tà-*dương* (3) ;
Bốn ải Nam-kỳ : miền cổ-đô (4).
Ngọn triều tràn *rỡ* :
Tiếng khóc tang *thương* (5) ;
Gương trăng mờ, *tỏ* :
Giấc mộng hoàng-*tương* (6) !
Chẳng biết :
Bổn địa đó từ đây đã từng định sở.....?
Khách du tới *đó*,
Chạnh niềm cổ-quốc, tha-*hương* !

(1) *Lịch sử* : lá số bận lâu, mau (chẳng) của các triều đại.
(2) *Hưng* : dấy lên. — *Vương* (vong) : mất đi.
(3) *Tà-dương* : mặt trời xế.
(4) *Cổ đô* : bến đô xưa.

Xe lửa qua đường Đô-ngang

(*Đô-Ngang tức là nhà Hoành-sơn lại đất Trung kỳ. Thuở xưa là nơi ranh giới rất hiểm cố, phân cách hai cối Nam, Bắc ; Ngày nay thì khai phá làm đường xe lửa. Bắc-Nam hai cối giao thông.*)

Hai bài đối hai điệu

I

Điệu « Trụ-mã-Thinh »

Non nước, nước non,
Thuở trước Bắc, Nam đôi đất cách ;
Biển dâu, dân biến,
Ngày nay Nam, Bắc một trời *thông*.
Vận đất phá tương lối *hiểm* (1) ;
Cơ trời mở rộng đường giao *thiệp*.
Ai dựng *nghiệp* (2),
Cỏ đồng cây non sông *hiểm*.

II

Điệu « Trầm tàu Đông-nhơn »

Ai nhớ chăng ? thuở trước ải :
Điểu hiểu anh tiếu la ánh *ải* ;
Ai biết chăng ? ngày nay a :
Tiếng còi xe lửa nức *tuy-tor*.
Mưa Âu tưới nhuận dậm *hoa* ;
Gió Á thổi tan giấc *khói*,
Trông một giải đèo non len-*lỏi*,
Xua hết thảy
Ve sầu trộc *cội*,
Vượn thảm đầu *khe*.
Bộng đường, quang *lối*,
Mở quảng con mắt *tôi*,
Ngỏ suốt bốn *bể*.

(*Kỳ sau sẽ đăng tiếp các thể Vận-văn khác*)

Biển-Văn

ĐỐI-LIÊN (CÂU LIÊN)

Đề cửa rạp thơ may
Người Bắc kỳ mở tiệm may 28 Tây Nam tại Nam-kỳ

Gió Á mưa Âu, trăm họ đơn nhờ mũi kéo ;
Trăng Nam vại Bắc, một giấy đoàn thể cây tay kim.

Khí thông Hoa-ngọc thành liên đất ;
Sầu thấu Phù dung uyển giấy trời.
Cột vực, rèm châu vây hộc tía ;
Buồm ngà, gấm gầm đuổi cò bay.
Quay đầu khó tiếc nơi ca vũ,
Cỏi đế-vương lần trải mấy đời !

Đ. M. H.

Mừng đám cưới
Nhà ấy có hai con trai đều thọ Ấu-học em cưới vợ trước anh và cưới vì tháng mười

Ấu Á buổi giao thông, tân học khéo trồng đôi nhành quế ;
Châu Trần duyên tác hợp, tiêu xuân sớm nở một nhành mai.

Mừng tiệc thọ của đường-huynh
(*Mất bà ở ngụ tại Nam-kỳ gởi thư và nhờ về Bắc-kỳ mừng tiệc thọ 92 tuổi của anh con nhà bác.*)

Hội vườn đào anh mở tiệc trường xuân (1), chín chục bông thiều dư tuổi thọ ;
Tài tử liễu em thua cầu vinh tuyết. (2), trăm ngàn dặm biển gởi thơ mừng.

Đề rạp hát bộ đình làng nhà quê

Hát đình nào chốc đình nầy ;
Hết trò nọ hãy trò kia.

Đề rạp hát tuồng

Cỏi hồng trần riêng thú phấn-hoa, gái sắc trai tài, mượn màu son phấn ;
Cuộc thương-hải in mối phú-quí, văn quyền võ chức, la vẻ cân đai.

Đề hội đình làng La

I

Vẽ quê chính vai Canh, Cốt, Mỗ (3).
Hội vui nức miệng Giá, Trầy Đàm (4).

II

Nữa đêm mùng bảy chính lại nếp quân dung (5), bảy xe loan qua núi Xương-hùm (6), ngàn năm còn tưởng oai thừa tiếng ông giáng Sống, mỗ Ngã, cỏi kẻ Ải (7) ;
Chiều tối mười tư điền theo trường đại liệp (8), đuổi lốt hồ cùng bố Cổ-ngựa (9), từ xứ nước đồn vui lạ, tiệc giả từng bơi Bàm, rước giả, hội chùa Thầy (10).

(*Kỳ sau còn tiếp*)

1) *Lấy vẻ điền ông Lý-Bạch đêm xuân hội các em tại vườn đào mở tiệc yến* (*có bài ký tại Cô-văn*).
2) *Lấy vẻ đi n nàng Ta đạo-Uẩn cùng anh con nhà bác tục thi - Vinh tuyệt* ; *câu bắc cầu cần nàng có chữ - Liễu nhơ « ưa liễu, bác khen là tài cao* (*Tân-sử*).
3) *Làng La nói làng Canh, làng Cốt và làng Mỗ là bốn làng văn vật trong huyện Tân-Liêm kêu là « Tứ qui » (bốn làng quí) vậy tục ngữ có câu « Nhất hồ, nhì La, thứ ba Canh, Cốt.*
4) *Việc giả đám làng La có các bọt đua lang Bàm đam rước lăng Giá, hội tế chùa Thầy đầu có tiếng nổi ở vùng Hà nội. Sau tây, vậy có cần phong giao : « Bơi Bàm, rước Giá hội Thầy vui thì vui vậy, chẳng tây giả La. »*
5 6) *Vì phước thân làng La người là quan võ đời Hung-vương, thuở binh sanh thường đi săn đề trừ các cọp dữ tại vùng ấy, chân xương cọp thành một cái đồng. Vậy hàng giáp hàng năm nhằm ngày mùng bảy tháng giêng mở hội, nên đêm rước qua đồng xương cọp ấy thì làm trò bay kiểu đuổi cọp*
7) *Hội làng La có tục đốt lồng lên lửa, vậy có câu phong giao nói về những vật có danh vang ấy : rằng : « Chuông kê Sống, ống kê La, mỗ kê Ngã là nổ kê Ải. »*
8-9) *Tôi thấy lối [illegible] làm trò săn cọp, mộ. ngoan, độ. lối khéo đẹp, hoa lài khác thơm, nhưng nửa đẹp, nửa thơm, thì chỉ có hoa sen là loài hoa quân tử. Người trên cõi đ i, yêu tất cảng như yêu hoa ; nước yêu hương, hoặc yêu vị sắc, nếu không cả hương và sắc, thì còn vì yêu chi. Bởi vậy, người đời hay yêu hoa lài thơm, yêu hoa mẫu đơn đẹp, nhưng biết yêu vì hoa sen nửa thơm, nửa đẹp, thì chỉ có ông Liêm-Khê, cho nên.*
Dưới trần mấy ngàn năm đã có.
Chợ hoa đã để mấy người biết hoa.
Vì chợ hoa nên bi' tình hoa, đã cũng nên chưa hoa mà chơi.
Các bậc tài-tử ở đời cũng vậy, người đời yêu mến kính chuộng các bậc tài-tử cũng vậy.
Các bậc tài-tử xưa nay, ai nấy đến có một phần ưu-thắng, thì mới tỏ-chức nên phần giá trị tài tử được. Nhưng phần nhiều chỉ được cách nọ, lại thiếu cách kia : Như Lương Hưởng Mạnh-Quang thì có đức, không có sắc ; Tương-Như, Văn Quân thì có tài, không có hạnh ; đến như Thân-Thuần, Vương-Kiền thì lại thấy hiệp mà chang lý. Chưa đề có mấy ai đủ phần ưu-thắng như Thiết trung-Ngọc và Thầy-bàng-Tâm là một cặp tài-tử, trong bộ tiểu - thuyết « Nghĩa-Hiệp. Hão - Câu » vậy, chẳng những có tài có sắc, vẹn hiếu vẹn tình, mà lại đủ mặt tình quyến, trọn bề phước lộc, đọ phi-thường thông, việc là tư-cách hoàn toàn. —Các truyện tài tử xưa nay sách nào cũng có một phần đặc sắc, thì mới miễn là nên trò chuyện tài tử được. Nhưng phần nhiều thì chẳng những có ích, lại thêm có hại : như Tây-sương-ký thì khêu lòng tình-dục ; Thanh tâm truyện thì gợi cảm sầu-bi ; cho đến Tâu-du, Thủy-hử thì lại mê hoặc sự oanh, đường, chưa đề có mấy sách đủ phần đặc-sắc như bộ tiểu-thuyết « Nghĩa-Hiệp Hão-Câu » chép ! uyện một cặp tài-tử là Thuyết-trung-Ngọc và Thầy-bàng-Tâm vậy ; chẳng những ghi sắc, ghi tài, tỏ tình, tỏ cảnh, mà lại thiện đủ đề khuyên, ác đủ đề trừng, đặc-sắc đủ bề, thiệt là sách có giá-trị.
Xét trong bộ ấn một truyện, hao nhiều người tình, kể đám người trang, kể nhiều hạo dâm, phước điện, khiến tợ vòng cổ tao xoay vần. Mà cặp tài tử nầy nhân-sắc lạ, tài hạnh là lịch-lãm tao-phương cùng ta. Nhà nước khéo để ra một truyện la, để làm gương phấn chấn cho nẻ gian.
Thật là tài-tử giai-nhân, Châu Trần còn có Châu Trần nào hơn !
Dẫu hơn đành để trước đèn, Phương-uyên có tự, còn truyền sử xanh.
Bẩn-nhân giọng đ đốc ngọc, mo gaylên rung, chẳng d. tạp mùa chân giảy, xi thao lúc than đôi thở nhẹ ! Vậy đem đ n đề thưa chuyện mỹ bọn, hoa vào trong gương, đôi nhành Ta-Bàn, Ngọc Kỳ-duyên. Cối là thiên tây tình thần, hoa lấy hình thức, để hiến cho nam, nữ đồng bào, ngỏ hầu trăng gương mà sáu đến hoa. Cốn chẳng kể lời lẽ nôm na, Văn-chương rom-rác, xin độc-giả đừng thấy nét mực nông mà biếu hoa sen không thơm, mà qui cầu cho bổn nhân. Hết bổn-nhân mang tội.

(*Kỳ sau sẽ đăng tiếp các Tân-văn khác*).

MUA CUA THIỆT NGUYỄN-VĂN-TRI MỚI CHẮC ĐƯỢC THỨ THIỆT

TIỂU-THUYẾT CỦA BƯỚC-KHÊ-SINH — N° 82

KHÍ HUYẾT ANH HÙNG

PHỤ-ĐỀ

!!!

Sau một tiếng phèn, Huỳnh Long và Hoàn ngọc Quang đứng dậy thì hai người cho nước hai bên bàn lấy ghế xoáng khỏi võ đài.

Lẹ như chớp Hoàn ngọc Quang liền nhảy tới đánh vào mặt Huỳnh Long thì Huỳnh Long né mặt khỏi mà đánh trả lại.

Trong rạp hát xiết-lức bảy giờ mấy muôn con mắt chăm chỉ xem trận đấu võ và ngồi lặn thinh không một tiếng nói chuyện. Khán giả chia ra làm hai phe, một phe muốn Hoàn ngọc Quang thắng, một phe muốn Huỳnh Long thắng nên mỗi xem hồi hộp o sợ, nghe trái tim đập rầm mạnh làng tăng trong ngực.

Trước khi xem trận đấu võ kịch liệt nầy trường công nên cho quí bạn đọc giả rõ ý gì Huỳnh Long sai Kim Phang lên đến nhà Hoàn ngọc Ẩn tìm Lệ Hà mà xin nàng yêu cầu thân phụ đừng bắt cả trận nầy vì sợ ông phải thua bạc to

Huỳnh Long chắc sẽ thắng Hoàn ngọc Quang trận tài chiến nầy sao ? — Thật như vậy.

Huỳnh Long đang tài đến thế sao ?

—.Không. Huỳnh Long là mô hàng khiêm nhường lắm.

— Ta thì....

— Hãy xem đoạn sau nầy sẽ rõ.

. . .

Nhắc lại khi còn ba ngày đến đêm Hoàn ngọc Quang tài chiến với Huỳnh Long mấy đại thương gia Hoa kiều đánh hùn biệp nhau một số bạc to để đánh cá với Hoàn ngọc Ẩn trận nầy nên có đến rạp hát tìm ông chủ gánh việc mà hỏi ý kiến.

Sau khi nghe cuộc cá to nầy người chủ gánh xiết nói : « mấy ông đã thấy võ nghệ của Huỳnh Long đánh trong hai trận thắng dễ dàng Hoàn-ngọc Quang và Lục Lao rồi thì tôi tưởng chẳng cần phải khoe khoan tài của nó nữa.

Một người Hoa kiều nói : « Phải, song đến đánh cá với con gái, ông Hoàng ngọc Ẩn. Huỳnh Long không thắng nổi, làm cho chúng tôi có ý lo ngại ». Ông chủ gánh việc cười ngặc mà rằng : « Bố là các ông không rõ cái kế của chúng tôi sắp đặt ».

— Sao đó ông cho chúng tôi rõ thử nào.

— Huỳnh Long thữ huỡ nghĩa là thằng đồ các ông à.

— Chúng tôi không rõ ông muốn nói gì.

Huỳnh Long không muốn thắng một nàng con gái chẳng đáng sỗ danh đó thôi, các ông hãy xét con gái ông Hoàn ngọc Ẩn muốn hằng Huỳnh Long để trả thù cho anh nàng và lấy danh tiếng ai, cho nhà ông mà thắng không nổi Huỳnh Long thì trở là thua xác nhiệm nên chúng tôi mới có trận tài chiến nầy.

— Ông nói chúng tôi mới rõ, vậy đến trận nầy ông có chắc Huỳnh Long thắng Hoàn ngọc Quang nữa chăng ?

— Tôi muốn cho các ông tin, tôi xin chia phần hồng bảy ngàn đồng với các ông. Tôi không giấu tôi chỉ có bao nhiêu đó mà tôi bắt cả hết không sợ.

Các ông phải hiểu rằng nếu rán nầy Huỳnh Long thua, thì guy cho tôi tầm vi sợ gánh ... tôi bị khánh tận.

Số là khi lập gánh hát nầy tôi phải vay thêm hai mươi ngàn đồng, đầu đi hát đến xứ nào cũng phải đóng bạc đăng kỳ cho nhà ngân hàng gởi trả cho thủ lợi. Còn năm ngày nữa đến kỳ phải đóng cho nhà bằng Pháp tiền ngân hàng năm ngàn đồng tiền trận nầy Huỳnh Long thua bỉ có tiền đâu mà đóng. Tôi mất hết nhiều dù cho các ông tin chăng rồi

— Phải chúng tôi có nghe tin Huỳnh Long bị ngựa điên đá trong khi làm trò bình nặng lắm.

Người chủ gánh xiệc trề môi mà rằng : « Nếu ông Hoàn ngọc Ẩn vui mừng với cái tin đó thì ng sẽ bị thua cả tay Huỳnh Long nó bị ngựa đá thật, song chẳng đến nỗi bình nặng đâu. Nay nó đã mạnh lại rồi, làm trò được, nhưng tôi đã nghĩ dường tôi bớm sức.

— Tôi lắm. tôi muốn giáp mặt Huỳnh Long.

— Được. Cũng may, hào có cha của Huỳnh Long đi đây.

Nói dứt lời người chủ gánh việc hỏi Thanh Long đang đi đâu ngồi.

Sau khi Thanh Long chào hỏi mỗi người rồi người chủ gánh việc liền tỏ cho Thanh Long biết mấy người Hoa kiều nầy đến hỏi ý kiến có nên bắt cá trận nầy với Hoàn ngọc Ẩn chăng.

Thanh Long mỉm cười mà rằng : « Mấy ông có bao nhiêu bạc bấy cá hết, miễng là các ông đừng quên Huỳnh Long mà thường công cho số vốn ngàn đồng là đặt ».

Người Hoa kiều thay mặt mấy người kia liền nói : « Chúng tôi tin thường riêng cho Huỳnh Long năm ngàn đồng nếu nó đánh thắng trận nầy ».

— Tôi lắm, các ông hứa trước với Huỳnh Long sẽ làm cho nó vui lòng lắm.

— Được phải chứ, chúng tôi muốn giữ Huỳnh Long để bắt cho nó có chắc thắng trận nầy chẳng rồi mới dám đánh cá.

— Để tôi kêu Huỳnh Long vào đây cho các ông hỏi nó.

Thanh Long liền đi ra ngoài đến chỗ Huỳnh Long ngồi chơi mà nói rằng : « Huỳnh Long, có mấy người Hoa kiều Hồng kông đến hỏi thăm mấy có chắc đánh thắng Hoàn ngọc Quang trận tài chiến nầy chăng. »

Còn nữa

LỊCH «TAM-TÔNG MIẾU»

Năm ẤT-HỢI 1935

Lối 5 Décembre 1934, sẽ có bán

Lịch có đủ ngày Tây, ngày Annam, vía Phật Tiên, trai kỳ, hành, tính, trực, nghi, kị, ngày tốt, vân vân.... Trong mỗi tờ có đề hoặc một câu đạo lý, hoặc một câu cách ngôn, hoặc một câu Thánh ngôn giải về tội phước, rút trong kinh sách Tam Giáo (Phật Thánh Tiên).

Lịch làm kỹ lưỡng và mặt lịch in ba màu.

Giá bán lẻ mỗi cuốn..... 0$40

Mua nhiều, tin giá riêng. Ở Lục tỉnh, mua từ 5 cuốn sắp lên mới gởi.

Cũng như các năm trước lịch nầy bán lấy lời để in kinh nhang đèn trong chùa, giúp cho trường học (của chùa lập) và làm việc phước thiện.

Xin viết thơ cho ông VÕ-VĂN-THẠNH
Tam Tông-Miếu—Saigon

Savon Việt-Nam tốt hơn hết

MỘT THỨ THUỐC MỚI

CỦA Y-SĨ

Trần-mạnh-Trát

(là người đã có công tìm được thuốc CỬU LONG-HOÀN, danh tiếng khắp cõi Viễn-Đông)

TÂN-Y TAM-BỬU-HOÀN

Thuốc nầy, y-sĩ Trần-mạnh-Trát lấy hết tài riêng về y-học và thân-học mà khảo-cứu gần thí nghiệm đã bốn năm nay, đến bây giờ mới chế luyện được hoàn toàn, đem công hiến cho đời

Công dụng của thuốc riêng để cho nam nữ thanh niên có đôi bạn, muốn giữ phi sức khoẻ, muốn sống lâu, nhiều con, thôn oan phòng quanh năm vui thú.

Tuổi trẻ là tuổi hay làm liều, ít xét suy, hay ỷ tài, ỷ sức. Đêu những cuộc vui xác thịt thường thường cũng hay quá thậm, buông lung. Thuốc TÂN Y-TAM-BỬU-HOÀN ra đời là cố ý giúp cho các bạn trẻ tránh khỏi bị bất-nhược lu thận, khỏi bị mê muội tinh thần, trong mấy lúc quá thích tình trăng gió.

Thuốc TÂN-Y TAM-BỬU HOÀN chế toàn bằng những thuốc quí khó kiếm, rồi luyện theo môn học riêng, nên cái sức hay của nó được cấp kỳ, uống chừng một hoàn trong nửa giờ, thấy hoạt động khác thường, uống đủ 1 hộp sức lực được toàn bộ. Dùng được 5 hộp, một đêm có thể đi lại với 5 người phụ nhơn, cổ kim đông tây chưa có thuốc nào được vậy.

Thuốc TAM-BỬU không, phải là môn thuốc chỉ làm cho dục dâm, cường âm hưng dương, như nhiều thứ thuốc của ... người ngoại quốc đem đi bán lén trong valise, thuốc TAM BỬU là thứ thuốc tự nó sanh ra tinh lực cho người, một cách mau chóng, để mà bồi bổ. Dụng nó thường, người được lo chỉ luôn luôn, tráng kiện và thơ thới, không hề biết đau lưng.

Nhưng người có chứng bệ dương, liệt dương hoặc phòng sự không bền, dùng chừng mấy hộp thuốc nầy, thấy liền hiệu nghiệm.

Giá cả muốn sanh con muộn, hai đêm nên uống 1 hoàn mà thôi.

Từ 20 tuổi đến 45 tuổi dùng mỗi đêm 1 hoàn với nước trà. Đàn ông dàn bà nên dùng 1 lượt. Cứ ăn nhiều tối, ít.

Giá 1 hộp 5 hoàn..... 1$50

(Nhưng bán 1$00 1 hộp làm quảng cáo, từ đây đến cuối tháng chạp annam)

BỘC-QUYỀN PHÁT-HÀNH
VÕ BÌNH DẪN DƯỢC PHÒNG
(15 NĂM SÁNG LẬP)
322 Rue des Marins Cholon
110, Rue d'Espagne Saigon
171 Bd Albert 1er Dakao Saigon
37, Route Coloniale 1, Nhatrang

PHÂN-CUỘC :

ECOLE PRATIQUE DE COMMERCE DE SAIGON

7, Rue René Hérault, Tandinh

Chuyên môn dạy các khoa Thương-Mại, Bút-toán, Ngân hàng, Thanh-niên cơ; Giao-dịch, Chữ Anh, vân vân.

Nhờ cách dạy rất đặc biệt, mà học sinh có việc làm rất dễ dàng.

Kết quả trong năm 1934 :

MM. NGÔ-VĂN-MẠNG *Diplôme de Comptabilité pratique de la chambre de commerce de Saigon — Mention Très Bien avec félicitation du Jury — Employé à la C.F.A.F.*

NGUYỄN-VĂN-VANG — *Diplôme de Sténographie « Aimé Paris — Neuchâtel — Vitesse 100 mots à la minute — Employé à la Sté Anc. Denis Frères d'I.C.*

LÊ-VĂN-TÂN — *Diplôme de Sténographie « Aimé Paris — Neuchâtel » Vitesse de 90 mots à la minute — Sténographe à l'Argus — Reçu số 1 trong ... thi ngày 16 et 17 Nov. 1934.*

ĐẶNG-VĂN-TỲ *Diplôme de Sténographie « Aimé Paris — Neuchâtel » Vitesse de 90 mots à la minute — Employé à la Sté Cie Phc d'I. C. Gần nhiều ... có lên cao hơn.*

Directeur : LƯƠNG-VĂN MẬU Diplômé de l'Ecole Supérieure de Commerce de l'Indochine — Chef Comptable de la Pharmacie de l'Indochine — Expert-Comptable près les Tribunaux Représentant de l'Union Sténographique « Aimé-Paris ».

nhà thuốc ĐỨC-TRỌNG 353 rue Cây mai CHOLON

VUI LÀM SAO !

VỪA LÒNG LÀM SAO !

Được cái xe của mình còn toàn hảo, san sóc kỹ lưỡng, được mới luôn cũng nhờ hãng

STATION SERVICE 36 bis, Bd Bonard SAIGON

Đủ đồ dùng làm cho xe tốt đẹp và săn sóc xe

Đủ làm vừa lòng quí vị có xe hơi

AUTO-ACCESSOIRES MAISON DIDIER *61, rue Pellerin, SAIGON*

LENTHERIC

là hiệu dầu thơm thượng hạng có đủ :

Son thoa môi *hạng nhứt*

Phấn dồi mặt

ORKILIA

Nước thơm để rửa

Nên rũ nhau đi coi một việc lạ trên đời
xưa nay chưa từng thấy

PHỤ KHOA CỬU KHỔ HUỜN

(Thuốc trị bịnh tử cung đại tôi)

Của nhà thuốc BAO-NAM-DƯỜNG

32, Rue de la Poterie—CANTHO

Y-SĨ LÝ-VĂN-THƯƠNG, chuyên môn trị bịnh tử cung, bào chế ra.

Bịnh tử cung do bởi nhiều chứng phát sanh ra, hễ bịnh tử cung đau cách nào, thì phải có thuốc nầy điều trị ngay. Người có bịnh xin coi trong toa có nói rõ. Phương thuốc tử cung nầy đầu đau lâu mau nặng nhẹ cách nào uống đến thuốc nầy trong 24 giờ đồng hồ thì thấy bịnh mười phần bớt hết bảy tám phần.

Số 1 Chữ trị đờn bà có huyết bạch cũng là bạch đàm nhiều, rồi không giữ sự sạch sẽ, để lâu nơi dưới âm hộ sanh ra hàm, có mùi ngứa ngáy, lần lần mùi ấy ăn vào cổ tử cung sanh ghẻ, chảy máu ra lộn với huyết bạch. Sau lần lần trong bụng thấy đau trằng da đưới rốn thấy có người cảng ngày càng ốm yếu xanh xao, thường kinh nguyệt sanh ra hư hoặc trồi hoặc ... đến đường kinh nguyệt đây đưa 7, 8 ngày mới dứt hoặc một tháng có đôi ba lần.

Hộp số 1 có hai thứ thuốc uống và 1 thứ rửa. Mỗi thứ thuốc uống có toa dẫn kỹ. *Mỗi hộp* 4$50.

Số 2 Chữ trị đờn bà khi sanh đẻ rồi có trắc trở làm yếu tử cung, ... đó nhiễm độc vô chỗ trầy sanh ra ung độc trong bụng đau nhứt trằng xuống âm hộ chảy máu ra có khi lộn với máu.

Bịnh nầy nên lo trị liều để dẫn khu nó ra vào đến ... Chứng ấy rất hiểm nghèo.

Hộp số 2 có ba thứ thuốc uống và một thứ rửa. Mỗi thứ thuốc uống có toa dẫn kỹ. *Mỗi hộp* 4$50.

Số 3 Do bởi sự truyền nhiễm, bởi người đàn ông có độc trong mình khi giao cấu tiếp tánh người đàn bà phải bị nhiễm độc vào tử cung ... đường tiểu ... đường đau cũng ngày càng hôn mê ... phe hoặc lưng đóc cho ... mỏi bởi hàm người chồng bị ... thì tướng ... hư bạch đới. ... sau đau trằng da đưới rốn thấy đau đến sau lưng đau ... bằng ... chứng độc trong tử cung đau nhứt khó nổi đứng ngồi, ... 5, ... giảm bớt. Người không hiểu tưởng chồng hề ... rồi ... là chứng bịnh ... bạch huyết ... nhiều hơn chứng đó bịnh ... nhưng ... mà sanh ra bịnh như vậy nên cho uống thuốc cầm ... là phải làm như ... mạnh được, là vì huyết đã bởi tại tử cung cảng nổi ... tại cổ ấy mà huyết ...

Hộp số 3 có ba thứ thuốc uống và 1 thứ rửa. Mỗi thứ có toa dẫn kỹ. *Mỗi hộp* 6$00.

Số 4 Chữ trị đờn bà khi có thai bị truyền nhiễm độc của Cảng ... huyết bạch ... nhiều ... tiểu có chút nóng, hôn, gắt, hoặc đi ... có khi ra máu. Trong ... đi ... trằng.

Bịnh nầy ... để điều trị, về sau nó sẽ trở nên ... thai, có khi còn làm bằng huyết là ...

Hộp số 4 có ba thứ thuốc uống 1 thứ rửa. Mỗi thứ thuốc có toa dẫn kỹ. *Mỗi hộp* 2$80.

Số 5. Chữ trị đờn bà bị ... trong, bởi khi sanh đẻ hoặc bị tế nghi hay là làm chi nặng nề, ... tử cung ... bằng mặt âm hộ, đi đứng cảng nặng có khi tử cung lòi ra ngoài kêu là « sụt kín », hoặc người sanh đẻ nhiều lần hay ... giây chằng đàng ... âm hộ trong tử cung ... xuống bằng mặt.

Hộp số 5 có hai thứ thuốc uống và một thứ thuốc rửa. Mỗi thứ thuốc có toa dẫn kỹ. *Mỗi hộp* 2$50.

Số 6 Chữ trị những người có huyết bạch cũng là bạch đàm nhiều mà trong bụng chưa đau. Nên uống thứ thuốc nầy đặng phòng ngừa trước khỏi sớ ngày sau sanh ra đau tử cung.

Hộp số 6 có hai thứ thuốc uống 1 thứ rửa. Mỗi thứ có toa dẫn kỹ. *Mỗi hộp* 2$20.

Khắp nơi có trữ bán

HIỆP-THINH
29 AVIATEUR GARROT
SAIGON

Sửa và sơn xe máy rất khéo có lành đồ xi kền và sửa máy hát máy đánh chữ và bán đồ phụ tùng xe máy, làm kỹ lưỡng giá rẻ hơn các nơi

CHỦ NHƠN KÍNH CÁO

PHỤ-TRƯƠNG

Phụ-nữ

Của Đuốc-Nhà-Nam ngày 3-1-35

CÁC GÁNH HÁT NÊN CHÚ Ý

Gánh hát « THÀNH LƯU NG » đường Barrous số 131 nhà ông Huyện Của cho mướn mỗi đêm thường thì 30 $ 00, còn đêm thứ bảy và chủ nhật

HÁT BỘ ANNAM

Ngày thường 30 $ 00 Ngày thứ bảy 40 $ 00

Điều quí lắm quí có cô bầu đường xin đến nơi số 14, đường Lacotte như quí vị muốn trọn tháng tôi rẻ hơn.

TRÊN ĐƯỜNG TIẾN HÓA

(Tiếp theo)

BÀI THỨ NHÌ

Khuyên em gái

(Tản nữ lưu)

Thi :

Vững lái thuyền lướt giữa bể trần,
Lọc lừa tìm bến đặng nương thân:
Chọn nơi đình trú cơn giông tố,
Bỗng lặng trời thanh, nguyệt rạng ngần.

— Ngần ngại bước em còn dự dự,
Hỏi chị nên cư xử lẽ nào ?
« Đã đành Tiết, Hạnh đối trau,
« Trên đường tân tiến, làm sao khỏi trình ?
— « Em viên lẽ rằng mình phận gái,
« Chắt nhu hòa.hằng hái sao nên?
« Dầu cho em gấu sức lên,
« Không người nưng bước, có bền vững chăng ?
— Em cật vấn muôn phần mạnh mối,
Chị biện phân nguồn cội em tường:
Chị từng đó xét con đường,
Ra công hướng đạo, chỉ phương dắc điều.
— Chị bàn luận đôi đàng em rõ,
Đặng xét suy nỗi nọ niềm kia :
Chỉ cam hiu quạnh sớm khuya,
Cô phòng yên phận treo trên gương lành.
— Bởi cũng chị đã đành thất vọng,
Mà rất may, thoát mộng Huỳnh-Lương
Trải qua cuộc thị nghiệm trường,
Nếm mùi tân khổ, rõ tường thiệt hư.
— Thầy nhơn tâm công, tư ít thâu,
Xem thế tình bạc, hậu không cân.
Chị đành mang phước kém phẩm
Phận em tuổi trẻ, lộc trần còn cao
— Em yên trí chớ nao nùng đa
Đường còn dài, chẳng khả thất tâm :
Nhưng em muốn tránh nẻo lầm ;
Nghiệm suy lời chị, mà tầm đường ngay.
— Lý thuyết rằng : « Rũi may » phải chịu,
Là theo phần bực thiếu Đức, Tài.
Em trau vẩn, chất hòa hai ;
Há không sánh đặng chi trai đông cường ?
— Gặp việc khó, liệu phương trù tính,
Thầy điều hay nhứt định thi hành;
Một lòng quả quyết tiến, lanh,
Nhiều cơn thất bại hóa sanh đắc thành
— Thuyết « Rũi, may », lại mình không độ,
Nên đành liều phó bể « Tình Thần»
Kiếp người chi có một lần,
Nếu đi một nẻo muôn phần đảo điên.
— Sánh thân gái như thuyền mỏng mảnh,
Giữa bể trần, sóng đánh giỏi lay ;
Chèo lẻo, tay lái cho hay,
Mới mong thoát khỏi mọi tai giữa vời.
— Biết theo chiều gió xuôi buồm lướt,
Biết lặn trong lập chước dỗ thuyền ;
Đoạ may trí vững lòng yên,
Con đường « Hạnh Phúc » nối liền theo chơn.
— Kia thuyền loan thẳng xông dại hải,
Nhờ giây lẻo, tay lái vững vàng :
Mà bao nhiêu kẻ bạo gan ?
« Rút Tín » bầu chất, gian nan không màng.
— Nếu khó giữ lòng an, trí định,
Thì tốt hơn liệu tính đổ thuyền ;
Cã gan liều mạng chẳng nên,
Sợ e khó tránh nẻo phiền về sau.
— Bàn tận tâm đối trau « Đức, Hạnh »,
Lau sạch gương « Minh Cảnh » rạng người,
Nữ nhi cũng có nợ đời,
Em nghe chị luận đôi lời phân minh.
— Mãnh thuyền trôi linh đình hải ngoại,
Chị sánh như phận gái phế đời ;
Đành liều vượt bể rộng khơi,
Đem chôn tài, trí vào nơi quạng nhân.
— Quên đồng loại lắm than vật vã,
Thảm Tình Thần, Đức cả kém suy ;
Mê theo Huyền bí Vô Vi,
Mà quên « Nghĩa Vụ » nữ nhi trên đời.
— Sanh ra kiếp làm người phải rõ,
Bổn phận mình đó bỏ dàng đâu ?
Vẫn để « Giáo dục » cao sâu,
Phải điều đoàn trẻ rành câu « Luân-Thường ».
— Tánh khoan hoà bạp phương khuyên đỡ,
Đoàn trẻ em tình ngỡ sửa mình ;
Em nên nghiên cứu « Mẫu Tính »,
« Mẫu tính » cao thượng tạo thành vĩ nhân.
— Tích mạnh mẫu Trạch lân giáo tử,
Còn lưu truyền sách sử ngàn đời;
Gương « Tư-Ba-Đạt » rạng ngời,
Phụ nhơn nước đó trau đổi cái con.
— Ung, đúc trẻ hiền thòn Đức, « Dồng »,
Đối Trí, Tâm biết trọng « Bạo người » ;
Khuyên em suy nghiệm mấy lời,
Chớ thiên theo phái ngăn đời diệt thân.
— Còn chiếc thuyền vào gần bờ bực;
Chị sánh như gái « Đức, Hạnh » cao;
Hiểu phương phân tách « Vàng, Thau »,
Đặc đề lừa lọc đặng trao duyên lành.
— Chẳng uổng kiếp phù sanh trên thế,
Quyết « Kiện gan », chẳng phế việc Đời ;
Kả lèo, người lái ra khơi,
Đồng tâm thử với Vận, Thời một phen.
— Vậy mới gọi thuyền quyên chí cả,
Nương bóng tùng, một đa thành ;
Hiệp tâm lẽ độ thương sanh,
Nữ nhi như thế sử xanh tận đề.
— Sự ngày vậy cận kề trước mặt,
Em khá tua cần thận liệu lường
Đứng cho then mặt mà hường,
Lời khuyên em khá tận tường nghĩ suy

Thi :

Nghĩ suy cho cạn lẽ hư nên,
Nhà muốn dựng xong, phải dập nền ;
Rường cột nếu không quan sát trước,
Dần xây đãi các khó mông bền.

BANG-TÂM Viết-Nữ

Các cô gái Thượng-hãi tổ-chức hội Đồng-minh không lấy chồng phần đối điều luật bất bình đẳng

Tin Thượng hải nói rằng : Nữ giới ở Thượng-hải vừa rồi vì thấy hai điều luật 230 và 221 về hình pháp do viện lập pháp xứa lại, sai hẳn cái nguyên tắc nam,nữ bình đẳng, bên hưởng ứng với nữ giới ở thủ đô Nam kinh đứng ra phản đối và tổ chức ra hội cổ tranh lấy bình đẳng về pháp luật, cứ nhiều người làm đơi biểu đến Namkinh yêu cầu viện Hành chánh và bộ Nội vụ xứa lại hai điều luật ấy,

Đang lúc hội ấy ra sức hô hào vận động, thì các cô gái khuê các ở thành phố Thượng hải bỗng tổ chức ra hội Đồng minh không lấy chồng, định làm oai với các nhà đương cục, để giúp sức cho cuộc cổ tranh được bình đẳng về pháp luật.

Hôm 2 đầu lập ra hội Đồng-minh không lấy chồng ấy là 7 cô gái tơ, cô Ngô Thuo-Chi, làm làm thổ-hội-trưởng. Chiều 26 Novembre vừa rồi, các cô ấy đã triệu tập một cuộc hội-nghị, có nhiều phụ nữ và các viên kỳ giả đến dự. Cô Ngô Thục Chi cô tuyên bố cái ý lập ra hội Đồng-minh ấy như sau :

« Điều 230 trong Hình pháp mới vừa xứa lại, cố định rằng đàn bà có chồng cùng người thông gian phải phạt một năm tội-đồ trở xuống, kẻ gian phu cũng cùng tội, điều luật ấy tỏ ra nam quyền cao hơn nữ quyền. Các nước phương tây, sự nghiệp gì cũng mới ngày mỗi tiến, mà Trung quốc vẫn còn rụt lùi, thực là lạ quá

Một việc quan-hệ đến thiệt thân của phụ - nữ, không thể nghĩn miệng không nói đến được. Vì vậy, nên chị em chúng tôi phải tổ chức ra hội không lấy chồng để tỏ ý phản đối, mong các nhà đương-cuộc sẽ xét thấu mà đồng tình với chúng tôi. Hiện nay bản hội mới nhóm ra, chớ đến lúc thành lập sẽ dự với đoàn-thể phụ nữ ở bản thị, hợp sức cổ tranh đến khi cần ra sẽ lại thông điện khắp các đoàn-thể phụ - nữ trong nước mời dự vào hội Đồng minh chẳng lấy chồng, toàn thể kêu đến Nam-kinh cổ tranh cho được bình đẳng để vẫn hồi cái đối phong trọng nam khinh nữ vậy.

(Ngọ Báo)

TỤC TẢO-HÔN Ở ẤN-ĐỘ

Cái đời rất khổ sở của « Bamala » một người con gái An-độ

Gia sử cô « Bamola » có phước mà lúc đặng hai tuổi không bị người cha thuộc chết!, thì cô phải ở trong « nhà chung » với mẹ cô, với những vợ bé-cũa cha cô, với chị em và anh em của cô và với những bà, dì, đều thường ngồi chung trong căn nhà của cả gia đình cô ở. Gia sử cô không bị trái trời mà bỗ mình như các kẻ khác tại Ấn-độ thường bị hại vì bịnh lẩy, và nhờ mẹ cô năng xem chừng cô cho cô khỏi bị anh em cô hay là kẻ ở gần hàm hiếp cường dâm. Giả sử cha cô không người đem dâng cô cho đền thờ Phật « Siva » là nơi những thầy tu bán lại những con gái từ 7 tuổi cho đến 10 tuổi, (những gái nầy gọi là gái hầu hạ của các thần) cho những kẻ xa phương đến viếng tòa thánh.

Vậy thì khi ở tại nhà cha đặng 7 hay là 8 năm rồi thì cô phải kết bôn với người trong một bọn với cô, nếu cô vô phước mà sanh vào bọn hạ lưu thì cô phải kết đôi cùng người hạ lưu thì cô cũng còn lại trong hạ lưu cả đời, con chàu của cô cũng vậy, đời đời kiếp kiếp cũng vẫn còn trong bực hạ lưu. Cái chế độ phân biệt giai-cấp không có thể ai ra hết. Chỉ có một đàn tộc có lợi quyền và bán con gái người ta. Trong xứ đàn Gourkhos và xứ Itajpoutana thì có ít đàn bà, nên đàn ông sẵng lòng mua rất cao giá một người đàn bà đặng làm vợ.

Vậy nên người ta trộm cướp con gái bực hạ lưu trong các miền Nam mà đem lên các miền Bắc bán lại và nói chắc rằng những gái ấy là con cháu của bực cao sang thượng lưu. Cuộc buôn bán cách ấy thạnh hành lắm mà người Hồng Mao ngăn cấn và trừng trị rất nặng nề, thì theo ý tôi là không công bình, tôi tưởng cuộc buôn bán ấy không có chi là hèn hạ mà lại có ích, vì là người cha bán con. Vì lại con gái ấy là bực thượng lưu và nếu là không phải là cha nó bán nó là có lợi ích cho nó là nó đặng ra khỏi bực hạ lưu. Như muốn giảm bớt đặng cái số người hạ lưu thì phải trợ cấp tiền bạc cho dân tộc phạm phép ấy, vậy mà bay hơn là đây chúng nó ra đặng đã tại đồng không « Decca »

Than ôi ! những quan vỗ và những giám mục của hội « Church of Tugland » thì không hợp với ý kiến đó, mà lại hai thay, các ông ấy là người đương thời cai trị xứ An-độ.

Tại xứ Ấn-độ có một đạo luật cấm con gái chưa đúng 14 tuổi đặng phép lấy chồng. Sự bất thám ưng thuận cho đạo luật ấy đặng thiệt hành thì rất khó khăn, gặp nhiều đàn cản trở, vì những đại-biểu của dân Ấn độ đều chống cự lại. Vì rằng người Hồng Mao mà lập luật ấy ra thì là thất tình phạm đến phong tục cổ truyền của dân Ấn độ. Sau rốt lại thì đạo luật ấy cũng đặng bỏ thăm ưng ý thuận thiệt hành, nhưng mà vì có đều ép hợp lại nên không đặng công hiệu.

Khi người ta biết đặng phẩm cách của dân bà Ấn-độ trong xã-hội thì người ta biểu rằng cái thể là ấy không có hiệu quả gì và cái tục gả cưới con thì bây giờ cũng còn y như mấy đời trước, những người không chịu tin theo điều nầy thì cứ đi đến đường đường, bắt kỳ là tại thành thị nào trong xứ Ấn-độ thì sẽ thấy đặng những con gái mới có 8 hay là 9 tuổi mà đã có con rồi.

Vậy nên, khi có « Bamala » lúc 7, 8 tuổi đang giỡn chơi, gặp một thầy tu bỗi cha có là ai. Qua ngày sau, thầy tu đến viếng cha, rồi hỏi người đắc nhau ra mé sông trò chuyện; kế nộtngày ấy, ông thầy tu đến thăm một người bạn có một đứa con trai 12, 13 tuổi.

Khi ông thầy tu đã định cưới cô « Bomala » cho con người bạn của ông thì ông trao cho người bạn ít món vật thế chưn kêu là « barakeha », những món ấy là vài đồng tiền « rúp », và một sợi giây kêu là « jagvapavit ». Nếu cha cô « Bamala » mà đổi ý khác thì người xuôi gả đặng phép cầm chưn những vật ấy lại.

Thầy tu đã trình diện hai người với nhau rồi, thì hai người phải bàn luận, sắp đặt việc đám cưới cùng nhau. Vài ngày sau, hai người phải gặp nhau lại nữa và bàn cái đặng nhứt định cái số tiền mà người cha có « Bamola» phải cho con rể, gọi là « sở tiền vu qui ». Nếu hai đàng đều ưng thuận số tiền ấy thì người cha có « Bamala » về nhà mà kêu con mà nói rằng : « Bamola » ngày mai con sẽ có đôi bạn.

Câu xin ơn trên « Siva » ban ơn cho con. Nếu cha cô « Bamola » là người đạo Hồi-hồi thì lại nói cách khác, nói như vầy : câu xin ơn trên « Allah » ban ơn cho con. Còn về những việc khác nữa trong đám cưới hỏi thì hai đạo không có khác nhau chi hết.

Qua ngày mai thì là ngày làm lễ cưới. Thầy sãi làm phép lành và khẩn nguyện cầu xin cũng giống như lời cầu xin của chúng ta khi làm lễ cưới vậy.

Hai mươi bốn giờ sau, cô « Bamola » nằm dài trên một cái giường trong dưỡng đường, cón một ông lương y Hồng Mao đang kiếm thế cầm máu lại đặng cứu mạng cô.

Ông lương y lập một tờ biên bản rồi người ta sắp nó lại theo thứ tự chớ không kể đến con người chồng đứng ngoài cửa dưỡng đường thì nóng giận tức mình, cất nghĩa cho những thận bằng và cô hữu hiểu rằng những kẻ phải sa địa ngục « fe-ranghis » mà linh hồn sẽ bị chó phân xé, đã cướp giựt vợ rồi.

Một người nghe chuyện ấy lại nói một điều đặng cho cô thấy để ý rằng lúc nầy là đến thời kỳ những sơn cầu da trắng phải đi ra cho khỏi xứ và trả lại cho người An-độ những sự tự do của xứ Ấn độ. Hết thảy mỗi người đều ưng thuận như vậy mà nhứt định hiệp lại theo cuộc bạo động « Sivaraj».

(Còn nữa)

Chiếc vòng đeo tay của cô Cotillon đáng giá 250.000 quan mới tìm lại được

Luân-đôn.— Chiếc vòng của cô Cotillon mới tìm lại được hôm 14 Décembre vừa rồi tại thành Luân-đôn nước Anh. Chiếc vòng ấy do tên Jean Hobard đem cầm tại hãng Atten borough et Co ở đường Osefort Etreet số 140 nơi thành Luân-đôn.

Chiếc vòng nầy bằng bạch kim rất chói sáng, nặng 53 gr ram 40. Trị giá theo biên thời thì nó đáng hơn 250.000 quan.

Cô Cotillon mua nó với cái giá 392.000 quan.

Sở đi người ta tìm nó lại được và vì hãng kia sau khi cầm nó rồi nhận là của mình đem ra nhận của hãng để bán phát mãi, nhờ nhà thuyện môn Soror nhận ra.

Một bức thơ của cô thiếu-phụ

Trong một số « Nhật - Tân » tháng rồi có đăng mới mục « Lời rao vặt » một cái quảng-cáo ngắn ngắn như thế nầy : « *Thanh-niên*, 27 tuổi, cho là lịch - sự thì cũng lịch-sự tính-tình hòa nhã đã từng bị nhiều thất vọng trên đường tình, muốn quen biết với một người thiếu-nữ cũng trạc tuổi ấy hiền kém, để thường trao đổi nỗi lòng hằng thư. Mọng hà (Báo Nhật Tân sẽ chuyển-giao thư trả lời).

Nay chúng tôi tiếp được bức thơ của một cô thiếu-phụ muốn trao đổi nỗi lòng nên xin cứ đăng nguyên văn dưới đây, để chư độc-giả nhàn lãm.

Ấy cũng là một chuyện ngộ ở đời nay.

. . .

Saigon le. . . 1935

« *Anh Mộng Hà ơi !*

« *Nhơn khi rỗi rảng rỗi việc, mở tờ báo Nhật-Tân nhà đọc, tôi trông thấy mấy lời anh để quảng cáo kiếm một người thiếu nữ đặng thương thương trao đổi nỗi lòng cùng thơ », thật em đây chi xiết nỗi mừng.*

Số dĩ em viết bức thư nầy cho anh tuy cảng cỏ sáng quá thật, nhưng anh là người thanh-niên « đã từng bị nhiều thất-vọng trên đường tình », thì em đây cũng đôi phen ấn sầu nuốt thầm vì chữ tình cay nghiệt kia nó đã làm cho em ngày nay tuyệt vọng gần mấm phải sách nơ trên. May đâu, được biết anh là người mà em có thể trao đổi nỗi lòng thì hân hạnh cho em biết đường nào !

Những nỗi thất vọng của anh thế nào, em chưa được biết, chớ riêng về phần em thì em xin đem tổ thật hết cùng anh, bạn chăng trong chỗ thân-giao cầm cách mà đối ta, có thể giải được hết con sầu khúc muộn rồi cùng nhau, trai nam-hùng, gái thục nữ sẽ phấn khởi, tinh thần để sống qua cơ cuộc đời luân chuyển chăng ?

Em đây vốn con nhà thế phiệt trâm anh nhưng trót lỡ vì nhẹ dạ nơi phần em thì em xin đem tổ thật hết cùng anh, bạn chăng trong chỗ thân-giao cầm cách mà đối ta, có thể giải được hết con sầu khúc muộn rồi cùng nhau, trai nam-hùng, gái thục nữ sẽ phấn khởi, tinh thần để sống qua cơ cuộc đời luân chuyển chăng ?

Em đây vốn con nhà thế phiệt trâm anh nhưng trót lỡ vì nhẹ dạ nơi phần em thì em xin đem tổ thật hết cùng anh, bạn chăng trong chỗ thân-giao cầm cách mà đối ta, có thể giải được hết con sầu khúc muộn rồi cùng nhau, trai nam-hùng, gái thục nữ sẽ phấn khởi, tinh thần để sống qua cơ cuộc đời luân chuyển chăng ?

Lẽm khi em không biết đem những nỗi oan tình mà tỏ cùng ai, em chỉ mong cho mau chết để khỏi phải khổ tâm khổ trí gì nữa, nhưng ngặt một nỗi trẻ thơ kia em không biết bỏ lại cho ai.

Mộng-Hà anh ơi ! Chỉ anh chăng cần em thế nữa có đặng thương đàm tri kỷ không ? Em cũng nghĩ đến cái sự ấy rồi mà lo sao nhiều, em lại cảng cần tác bạn Sô-khanh kia bấy nhiêu.

Khi tiếp được mảnh tiên nầy xin anh mau đem nỗi lòng của anh tỏ thật cho em biết với.

LÊ ÁNH Kính thơ »

DOÀN-THIÊN TIỂU-THUYẾT

ĐỜI KHỔ NÃO

Của cô HOÀNG-TRỊ

Câu chuyện của một cô đạo thất ;

Người nầy là bạn tôi.

. . .

Một hôm mẹ tôi bảo đi Bến tre mua đồ, tôi phải nhờ chiếc tàu Hiệp-Hưng chuyến 10 giờ đi Bentre ; tàu sắp mở máy tôi định lên một cái ghế bố để ngồi, bởi hai bên đều choán cả hành khách rất chật chội. Mướn ghế bố xong, tôi vừa nằm xuống, vụt qua bên cạnh, tôi lại gặp chị Ngọc-Anh,Ngọc-Anh là một người bạn hiền từ nhứt trong các bạn ở trường lúc tôi còn đang học.

Đã gặp lần trước cách hai năm nay, lúc vừa ra khỏi trường, chỉ mới tôi đến dự tiệc làm lễ thành hôn của chị. Hôm nay cách cả hai năm, mà lần nầy tôi gặp lại thấy chỉ mặc áo vải giả, ra người tu hành, song nhan sắc chỉ cũng không phai. Tôi lật đật hỏi :

— Chị Ngọc-Anh ! Chị đi đâu đó ?

— Ủa em Hoàng ! em lúc nầy ở đâu ? Làm gì ?

Cách chỉ hỏi rất vui vẻ trong không có nét gì buồn tẻ thế lời.

— Vẫn như thường. Trước sau thì sau nầy. Còn anh, lúc nầy thế nào?—Bộ chị ngán đời rồi sao mà đi tu đó ?

— Thôi ! em còn hỏi tôi anh hai em mà làm chi nữa. Con người bạc bẻo lắm.

— Ủa, bộ chị bỗi thôi với anh rồi sao ?

— Lôi thôi gì ? chị đã thôi thiệt lâu rồi.

— Sao mà thôi ? Đừng làm như hồi em chị Ngọc-Ba đó mà cở lắm.

— Ngọc Ba làm sao ?

— Chỉ cũng thôi thay Phụng trong lúc thầy nghèo, rồi sau chỉ thấy thầy Phụng đi làm việc tiền Saigon, thì lại khóc lóc muốn trở lại.

— A ! có phải câu chuyện hôm trước em có kể thuật « Đau khổ vì cô con » đăng trong báo Đuốc-nhà-Nam đó chăng ?

— Chị có xem sao ?

— Có ! Những câu « ca » của chị không phải vậy đâu em, em tưởng vậy lầm chết.

— Vậy chớ sao ? đâu chị thuật em nghe coi !

— Ngày mà chị ra trường, là ngày chị sắp không tay vào việc đời, chị bỉ vì hoàn cảnh gia đình.... .

— Gia đình chị làm sao ?

— Chị phải ở dưới cái chế độ của mẹ người mẹ ghẻ. Mẹ ruột chị đã mất mười bảy năm nay rồi, cha chị mới đem mẹ ghẻ về cho chị về bảy giờ đó.

Ôi... khổ lắm em... lúc chị vừa ra trường, công việc nhà cón tối tối, ôi ! bà đánh bà chuỗi chị liết bao nhiêu. Hễ khuya bà kêu chị liêng đồng hồ chừng ba giờ cuối thì chị phải thức dậy nấu cơm cho em ăn, lau nhà chuẩn bị ghế, đến sáu giờ sáng thì công việc kin xong kể đọn chạy cho là đưa em của chị là trường của bà đó đó.

Kể đến xong chiều rồi chiều, hàm-trà kế xách rổ đi chợ bà đến nhà thì gần bảy giờ tối mới về đến mười giờ về chị thay áo liền xuống bếp lo nấu đồ ăn, nấu cơm được mười một giờ cha chị về ăn và mấy đứa em.

Công việc làm liền tay mà bà cón chuỗi trăn vậy lợn, thì em liết là khổ cho đến đến đường nào !

Mà chị không buồn, vì số sao thì phải chịu vậy, chỉ nghĩ đó để rồi rốt cuộc đã đại cho ông trời, nên chị cũng hòi buồn chút Có đêm nằng chị rầu lắm, em nghĩ coi, chị nằm ay cũng trên hai mươi tuổi rồi, mà bà vẫn đến tiếc [illegible] Ôi ! còn đi chỗ đó mà ra gì, đồ hư ở đâu.

Chị nghe có bao nhiêu đó rồi chị buồn quá, có nhiều khi chị muốn nhảy xuống sông tự vận cho rồi.

Bởi buồn có một chút xíu đó mà chị đánh liều. Một hôm chị đi dạy học về chuyện xe điền đy có mấy thầy rất đông, trong đám mấy thầy đó lại có Trần-đình-Phong courtier cho Indo Intercontinente du Tout ng lai nhà chị, vì cha chị cũng làm encaisseur trong hãng ấy.

Thầy giỡ nón chào chị, chị cũng nghĩ lẽ quen lâu nên chào hỏi, kế thầy hỏi đâu làm quen với chị, cho đến gặp Xerras, thầy cũng xuống xe đến chào đón ông Lemon, thầy ở đường Phan-quang-Tiên cũng ngang đó. Hai bên đều xuống mời nước, không biết thầy có ý mà cứ theo nói chuyện với chị hoài...

Thiệt thầy giỏi qua mà biết lười của thầy Trần-đình-Phong đó ba tết.

Mà trong lúc ấy em cũng muốn thoát cho khỏi cái cảnh độ gái gáo của gia-đình chứ cũng gió chi em đó !

Không biết miệng lưỡi thầy làm sao, thầy muốn giết chết, thiệt bây giờ mà chị còn tiếc, chi vì chẳng ở ý mà buồn cho bà chấn, lại muốn lánh khỏi cảnh gia-đình đau đớn kia nữa. Nên hy nghe lời thầy.

— Là anh Trần-đình-Phong đó phải không chị ?

— Phải ! — nói thầy mới biết đó trong mấy thầy đó ? Trong đám mấy thầy đó có thể hơn cho chị em xem mặn đời. Em nghĩ coi ! lúc ấy chị nào biết sự cay đắng đi làm gì, nghe thầy nói trong lúc mình đang nóng lòng muốn cưới hỏi rồi về vậy. Kể thầy mới đã đến nói rằng bà mẹ chồng giả ở thế chiều nên ở riêng. Rồi thầy khen tương, lúc đầu thầy yêu thương chị lắm, quí trọng chị lắm !... Thầy không ra mấy đi ăn giáo, nên thầy mới hoài tiếu chị thôi dạy, ở nhà thầy nuôi.

Nè... lúc ấy chị thoát khỏi cái nhà-ngục của-cha của gia-đình, chị vui sướng biết bao, chị ngồi đang sung sướng vui ở trong cái đời vui.

Nào đó đâu em, ở với thầy được một năm mấy gần hai năm, mới bắm nhằm mười tháng, hàng tấu chưa phát tiền cho thầy, thầy chạy lại bà gia mượn tiền xài.

Bị ông già nhẻ thầy sao đó, thầy giận thầy đi, thầy ra đường mương, rồi bỗng mới được thấy chạy về. Tâng thầy thầy về lại nào neo, chuỗi, vàng của chị thầy cầm nết. Xài đâu vài ngày gì đó, kế liết về hỏi chị nhau.

Bây giờ đầu con gái, kể thấy mới kiếm chuyện gây vì chị mà. Trước một thầy Hemri của đâu có nói lao ma chi, em, thầy chuỗi chi tôi đuổi chi đi. Tánh chị kỳ lắm, kể ai không phải thì thôi, chị không bao giờ hiểu. Em trường sao ? Chỉ đó cho chị thật giá nau vô cùng, chỉ về nhà kể bị mẹ ghẻ đuổi nữa.

(Bạn tôi nói đến đây lại khóc)...

— Tôi nghiệp ! chị nghĩ chi thương cho chị quá, ông là một cơ quang lại dùng của mẹ ghẻ chị. Ông cũng nghe lời bà mà đuổi luôn chị, chỉ ở trong nhà đó. Khi ấy chị khóc cho mình tự-nghĩ là bậy lắm bỏ mình biết việc đó thôi thà đem mình gởi nơi của phật-hệ-sanh tánh mạng với đường đạo.

(Còn nữa)

200.000 quán lành bông lạ — *Các nhà buôn nên chú ý*

MỘT LÒ NHUỘM LỚN NHỨT Ở NAM-KỲ

Bán sỉ đủ thứ lành, xuyên, hàng và các thứ hàng ở Hanoi

TRẦN-VĂN-CHÂM QUẢN TRẺ-GIA ĐÌNH LÀNH GIA ĐÌNH

Bản hiệu chọn toàn là tơ không gút mắt, mu màng, đặt riêng cho người chuyên môn dệt, mặc bao lâu chẳng hề rách, bào lành sự chắc chắn hơn các thứ hàng lãnh khác đã vậy 1° nhuộm nhà sẵng có, nên sửa đổi nước nhuộm thật tinh anh, gặt nhiều lại quyền, đen, không để lông, không tuổi.

Trỏ có quyền đổi lại. Mỗi cá lãnh của bổn hiệu đều có con dấu Trái-đất luôn luôn.

Chủ-nhơn : Trần-văn-Châm
Tại gare xe Hòa Quảnh — GIA-ĐỊNH

ĐIỂU NGON THUỐC NHẤT — TAM-KỲ

COMPAGNIE INDOCHINOISE DES TAB C SAIGON

MỘT CÁI BẰNG CỚ HIỂN-NHIÊN CỦA NGƯỜI

ẤN-ĐỘ DÂN PHÁP

chứng chắc rằng : thuốc annam ta cũng thần hiệu vậy.

M. NOURDINE C.S.N.T. à SAIGON

SAIGON CENTRAL 14 10 12 COCHINCHINE — COCHINCHINE

Monsieur le Directeur de la Pharmacie ONG TIEN rue Paul Blanchy prolongée

PHUNHUAN SAIGON

Saigon, le 7 Decembre 1934

A Monsieur le Directeur de la Pharmacie ONG-TIEN

SAIGON

Cher Monsieur,

Action bienfaisante sur les maladies intimes, telle est caracteristique bien reconnue de votre SUU-DỘC-BÀ-ỨNG-HOÀN, un de mes amis de Pondichery qui, après avoir absorbé le flacon que je lui ai envoye, satisfait de la valeur curative incontestable dans un grand nombre d'affections, ma charge de lui faire encore une commande de six flacons.

Votre client remerciement

M. M.I. NOURDINE C.S.N.T. SAIGON

(Lược dịch ra quốc âm)

Tôi nhớ đồng thuốc SƯU ĐỘC BÀ ỨNG HOÀN của ông mà đặt tuyệt linh, đến nỗi người anh tôi ở xứ lạc lai như thường. Người bạn tôi ở Pondichery quí, sau khi uống hết một chai, nói rằng thuốc ấy hiệu nghiệm đáng thế. Nay tôi xin gởi lại cho ông đặt sáu chai thuốc ấy hiệu nghiệm mới cách quá quí, nên nhờ tôi mua thêm cho ông sau đây nên đúng cho tuyệt mỹ.

Bao nhiêu đã qua người đồng đã tin ở lắc hiệu Sưu độc bà-ứng hoàn hiệu ở ý Tiên ông, các bạn phương anh như lắc, bạn sinh-đốc, Annamgasy, hay bạn anh chị, cha người anh không, thì đều là Tân Ấn độ Cao nên bình đều đều đều

Hội Vạn Quốc Tiết Kiệm

Hội tư bổn dưới quyền kiểm soát của Quan Toản-Quyền Đông-Pháp

VỐN CỦA HỘI ĐÃ ĐÓNG TẤT CẢ : 1 TRIỆU LƯỢNG BẠC VÀ 8.000.000 QUAN TIỀN PHÁP

Hội Quán 7 Avenue Edouard VII — Thượng-Hải

Quản-Lý về Đông Pháp : 26 Đường Chaigneau — Saigon.

XỔ SỐ HƯỞN VỐN CHO VÉ TIẾT KIỆM

Ngày

CHI NGÁNH SAIGON *26 Đường Chaigneau*

28 DÉCEMBRE 1934

CHI NGÁNH HANOI *53 Đại-Lộ F. Garnier*

Chủ tọa : Ông BRANDELA, Tổng-Lý Đông-Pháp Ngân-Hàng, Saigon

Thuộc viên ban Trị-Sự

Dự kiến : Ông HAVAN-BAPTISTE và Ông NGUYỄN-VĂN-QUÍ

HẠNG BỘ	VÉ SỐ	NGƯỜI CHỦ VÉ	SỐ TIỀN ĐÃ ĐÓNG GÓP	SỐ VỐN HƯỞN LẠI
		CÁCH THỨC **Số 2** — HỒI NGUYÊN VỐN — *Phần xổ số* 1 Hạng bộ trong 1.687 Hạng bộ		
727	727	Ông TĂNG NHÂM, Phó Đàng Trưởng, Saigon	66$00	1.000$
727	7.342	Ông NGUYỄN NGỌC TRUNG, B. E. C. Hanoi	12.00	230
727	18.387	Bà TRỊNH THỊ CÁT, 106 quartier Bonthoux	6.00	230
727	18.403	Ông TRẦN NGỌC HUỆ, 12 rue Dai-Phong Ninhdinh	4.00	230
		Những vé số 4879 — 11.566 và 18.336 không có đóng góp thường lệ nên không được hưởng quyền lời kỳ xổ số này.		
		CÁCH THỨC **Số 3** — HỒI NGUYÊN VỐN — *Phần xổ số* 1 Hạng bộ trong 1.687 Hạng bộ		
362	393	Ông TRẦN HẰNG, Cầu-Phòm Hatinh	240$00	230$
	2.480	Ông TRẦN NGỌC KHÁNH, Đào-Công Travinh	96.00	300
		Xổ số trả tiền lời cho vé cuộc 1 đợt số 3 — Số tiền lời cho tháng nầy *419$06* — Vé số 2386 đáng trúng ra là vé $500 — Hai vé 500$ sau nầy đáng chia đồng số tiền lời		
	2.386	Ông NGUYỄN TRỊNH THANH, Thầu Tá Đồng-Hới		$ 209.33
	2.397	Ông VƯƠNG ĐÌNH NAM, Đốc Công Tokos		209.33
		CÁCH THỨC **Số 3** — CUỘC XỔ SỐ A — HỒI VỐN GẤP BỘI — *Phần xổ số* 1 số trong 30.000 số		
	6.294 A	Ông HỒ VĂN CHÁNH, Saigon — Vé 200 $	7$00	1.000
		CUỘC XỔ SỐ B — HỒI NGUYÊN VỐN — *Phần xổ số* 1 Hạng bộ trong 3.000 Hạng bộ		
117	11.386	Ông BÙI VĂN THÍN, Quản Mỹ Tho	25$00	1.000$
117	17.637	Ông NGUYỄN VĂN NHIỀU, Sadec	2.00	200
		Những vé số 458 — 10.915 và 8.734 không có đóng góp thường lệ nên không được hưởng quyền lời kỳ xổ số này.		
		CUỘC XỔ SỐ C — ĐANG MIỄNG GÓP — *Phần xổ số* 1 Hạng bộ trong 3.000 Hạng bộ	Giá bán lại hiện	Số vốn tăng thêm
1936	7.112 A	Cô Suzanne Marie HUỲNH, Saigon	278$00	300$
1936	19.207 A	Bà NGUYỄN THỊ KỲ, Dodanh	250.00	300
1936	4.247 A	Cô Jeanne LƯƠNG VĂN MỸ, Sadec	102.40	200
1936	10.325 A	Ông NGUYỄN ĐĂNG MINH, Kienan	102.00	200
1936	13.003 A	Ông NGUYỄN VĂN NGỌC, Saigon	101.20	200
1936	13.091 A	Ông CAO MINH, Sadec	101.20	200
		Những vé số 2188 A — 6282 A không có đóng góp thường lệ nên không được hưởng quyền lời kỳ xổ số này.		

Mỗi vé trúng ra trong cuộc xổ số C trên đã thi đăng đều ra một số tiền góp y số vốn mua khỏi phải đóng góp hàng tháng, lại có giá bán lạ hiện và đặn, đến ba cuộc xổ số mỗi tháng, vé xe cách thức số 5

Số bạc định cho cuộc xổ số hồi vốn gấp bội về tháng Janvier 1935 là 5.000 $

Vé 1.000 $ mà trúng thì đặng lãnh 5.000 $ — Vé 500 $ mà trúng thì đặng lãnh 2.500 $ — Vé 200 $ mà trúng thì đặng lãnh 1.000 $

Phần xổ số cho tháng Janvier 1935 về cuộc xổ số gấp bội là 1 phần trong 30.000

CUỘC XỔ SỐ CHO VÉ TIẾT KIỆM KỲ TỚI NHẰM NGÀY THỨ HAI 28 JANVIER 1935

Bốn giờ rưỡi chiều tại hãng chánh của

Bổn Hội hiện cối Đông-Pháp, đường Chaigneau, số 26 Saigon

XIN LƯU Ý : Cần dùng người có đủ tư cách làm Đại-Lý cho Hội Vạn Quốc Tiết Kiệm

QUI BÀ, QUÍ CÔ!

...Muốn mắm đẹp cho trẻ em được kiểu đẹp, hàng tốt nhứt, do quản trai vẽ gởi đề kiểu, các thứ đồ bằng lanh bằng satine và laine, đồ pull-over laine và coton, các thứ nón rơm nón nỉ nón vải, giày, dép và vớ.

...Muốn mua các thứ nói B.M.C. đề mặc và các thứ laine thêu bằng lạp xà bằng máy, các thứ rubans và nattes kiểu nài mới đề dành ăn tết, xin lại :

MỸ-LỢI

18, rue Vannier, 18 SAIGON

(Gần Ô Tánh giá riêng)

Chuyên nghề đóng giầy đủ kiểu và làm hộp bằng carton

Giá rẻ — Làm khéo — Lẻ đặm

P. Ng.-văn-Châu

402 Boulevard GALLIENI — SAIGON

(gần trường Trường Chu-Văn-An)

CABINET DENTAIRE

MADAME

Hamon-Corbineau

& E. P. Veisse

de 7 à 12 de 21.2 à 7

164 rue Pellerin Tel. 914

Bán gấp

Một chiếc xe hơi Torpédo hiệu DELAHAYE 10 ngựa 7 chỗ ngồi, mới rà máy và sơn có đủ đèn kèn. Hỏi số xe C. 6425.

Xin do nơi bảo quản.

Lò bánh quốc-nhơn

Sa QUE LACRANDIERE

— SAIGON —

Bánh **QUỐC NHƠN** *nướng bằng* **Sa BẮC QUẾ**, *đăng hơi điền nên không tro bụi, đúng theo phép vệ-sanh.*

Tại hãng có bán bánh **Champagne**, *làm bằng bột gạo không dùng beurre và sữa bò, không kèm gì các thứ bánh Champagne khác.*

Có bán bánh đậu xanh, bánh đậu nành bánh bột sen, hấp bằng lò điện, bánh chả, đăng toàn nước cốt dừa với đường không pha mỡ, làm thật kỹ càng, ăn rất bổ tinh thần.

Có bán nước đá, nước gừng, bột mang thứ bột bắc, bột đậu, nước mắm Hòn Phú-Quốc thiệt ngon.

Có bán khuôn champagne và dạy làm bánh champagne. Như quí bà quí cô muốn làm bánh champagne, xin đến lại hãng sẽ cho mượn khuôn khỏi sắm khuôn riêng.

Có có hộp kỷ lưỡng, bánh Champagne 0$75 một hộp, bánh Quốc-Nhơn 0$45 một hộp, bánh đậu xanh 0$40 một hộp.

Ở xa muốn để bán lại tỉnh giá riêng. Sẽ gởi cách làm hóa giao ngân. Xin viết thư hoặc đến thương nghị.

Có lãnh làm bánh tiệc trà, tân quan lân hôn giá thật rẻ.

Mỗi ngày có đốt lò làm bánh nên xin quí bà quí cô hãy làm bánh tại nhà rồi đem đến nướng, hoặc muốn quay heo, quay gà, hãng sẽ tính tiền hơi rất nhẹ.

P. S. — Có cho thuốc rượu tiêu thực. Ai muốn để làm phước hoặc đăng trong nhà, xin biểu số tiền thuốc và tiền rượu cho tôi : một litre 1$80 nửa litre 0$90, góc ba litre 0$60, ve nhỏ 0$30.

(1337)

3$25

đem đến tiệm may

HIỆP-TÂN

Số 19, đường Amiral Roze

SAIGON

Sẵn sàm được một bộ âu-phục chiêu hàng, và đã may khéo thợ may rất khéo mà ở trong tiệm nay nổi tiếng ở Saigon lâu nay.

Bổn hiệu có lãnh cắt áo Annam, tiện rộng thân như dễ chiều mấy hàng tốt, bền thang, không đâu rẻ hơn đang.

(1259)

Học đánh máy khỏi mất tiền

Ai muốn học đánh máy rẻ tiền, hãy mua một cái giấy số TOMBOLA của hội chợ đêm có Bài-lao, giá có 0$50, mình đã làm được một việc nghĩa lại hưởng được thiên cuộc vui. May trúng số được cái máy viết, chẳng đề mặc sức mua sắp đánh khỏi mất tiền.

Chợ đêm

Đến 29 Janvier nầy Cô-Lao sẽ mở cuộc Chợ đêm tại vườn Chánh Soái. Chợ đêm năm nay lớn hơn mọi năm, vui hơn mọi năm. Có cô đồn, cô cao, hát Cải Lương, hát Quảng, nhạc Tây, nhạc Tàu, nhạc Quảng, nhạc Cao-Miêng, và làm hư chơi khác nữa kể không siết. Nhớ tối bữa 29 Janvier đi coi kẻo uổng.

Thi đèn dầy ?

Trong sáu bữa Chợ đêm, bàn Trị Sự Cô Lao có mở cuộc thi đèn dầy. Đèn lớn nhỏ tùy ý, kiểu đèn mặc các nhà dự thi tuyển. Hội chỉ buộc phải làm đèn treo Cô ba đầu : Nhựt, 0$ 0 nhì 15$00 ba, 10$00. Mỗi đèn dự cuộc thì phải đóng một đồng bạc (1$00) Bàn trị sự sẽ cho mỗi chủ đèn một cái carte trong sáu bữa ra và khỏi trả tiền. Ai muốn thì xin tới ghi tên tại nhà ông Bùi-văn-Cơn, 30 đường Bellanda Garros Saigon. Tới chiều 25 Janvier 1935 thì không nhận nữa.

Cùng các vị đại lý ở Lục-tỉnh và Caomiên

Về số báo « Mùa xuân » năm nay, xin các vị đại-lý gởi thơ cho bổn bảo biết gặp số báo mà các vị lãnh để bán lẻ là bao nhiêu đặng bổn báo tiện việc sắp đặt trước.

Buốc-Nhà-Nam

Một cuộc thi có ích cho đồng-bào.

Buổi kinh-tế nầy thổ sản của mình như lúa gạo, đườn, dầu, vân vân, vật giá đều rẻ, làm cho dân Việt-Nam mình phải trở nên nghèo nàn, khốn-khổ, nhưng mà đồng-bào ngoại hóa đem vào mình nào vải nào áo, làm cho khó tả mua đăng.

Tỷ như dầu essence, dầu lửa (pétrole) vì xứ mình không có, buộc phải đăng dầu ngoại quốc, nên mới đem tư bổn hiệp nhau thủ lợi, lên giá bán mắc cho đồng-bào. Muốn cho đồng-bào rõ thì tôi kể giá dầu khí trước và sau ra cho để thấy ; trước khi binh tế, đầu lửa bán 8$ 00 một thùng (bouque), dầu lửa bán 2$ 00. Bây giờ dầu đèn bán 2$ 50, dầu lửa 3$ 00 mà thôi.

Dầu lửa nầy ở được đắt lắm, chưng mà giá lại mắc hơn dầu đèn dầu phụng và các thứ dầu cho đồng bào mình đã dùng mà thấp đèn khi chưa có dầu lửa đem đến xứ mình.

Bổn hiệu thấy sự ức như vậy nên bày cuộc thi nầy cho các ông có nghề đem ra tranh với người, trước là ngoại quốc bớt thủ quyền lợi, sau là cho thổ sản mình bán được giá, ế.

Cuộc thi như vầy : ai làm được đèn thấp bằng dầu dừa, dầu phụng, dầu cá hoặc các thứ dầu khác mà thanh tiện, thắp sáng như dầu lửa và ít hao hơn hết thì sẽ thưởng.

Giải nhứt..... 50 $ 00
Giải nhì..... 20 . 00
Giải ba..... 10 . 00

Đèn nầy thắp bằng dầu mình không nhớt trộn với essence hoặc dầu lửa, nếu một phần tư hoặc một phần sáu mà chưng nhe càng tốt chừng nầy).

Làm đèn thắp trong nhà hoặc ngoài, gió đừng thổi mà sáng hơn hết. Đèn nầy phải cho đẹp là khác.

Bổn hãng sẽ có một ban ủy-viên xem xét kỹ-lưỡng và thấp hết những đèn thi đem đến, thí-nghiệm kỹ-lưỡng sẽ phát phần thưởng.

Hạn Tết annam rồi nạp đèn đến cho hãng hay annam ủy-viên xem xét sẽ phát phần thưởng.

Ai muốn hỏi đến cho chân-kiếp xin hãi sơn bổn hiệu.

HÃNG DẦU VÀ SAVON VIỆT-NAM

(1550) CHOLON

NHỚ XEM TUỒNG :

« Tôi là tù vượt ngục »

tại rạp

San-Tai-Luk

Một bài thi là nên đọc

SAVON VÍ ÊT NAM

Savon tốt nhứt trên đời.

Ai người ước vọng vậy thời mua đi

Việt-Nam tiếng rạng năm Châu

Ai đành nói giống hoàn-cầu biết tên.

Đăng cao hai chữ Rồng-Tiên.

Việt Nam kỹ nghệ lưu truyền khắp nơi

Có ơn lợi nước đời đời

Ơn nhau vun giúp lợi tài cho nhau.

Thương thương ngoại-quốc một đôi

Gương Nhựt-Bổn theo đua cạnh tranh

Lời thử nghĩ cho rành.

Mua dùng nội hóa xá phòng Việt Nam.

P.,

Cần dùng gấp

Một cô bán hàng, biết nói tiếng Pháp. Hỏi tại 110, Catinat, Saigon

VUA DẦU CHỒI

Thiếp hạ đầu Dầu Chồi Bảo-Viên thật hay mà giá chỉ có 0$20 một ve, cho nên người ta quá yêu mà tặng cho hiệu bao Viên cái tên Vua-Dầu-Chồi.

Người ta nói rằng : thứ dầu chồi hiệu Bảo-Viên không những dùng để thoa bóp các chỗ bị đau nhức. Phong thấp, tê thấp, hoặc sưng, hoặc tê rất thần hiệu mà nó lại có tính của dầu rất tốt, vì hương vị nó thơm tho đề chịu lắm.

Tổng Đại lý phải hành tại Nam-kỳ

NGUYỄN-THỊ-KÌNH

30, Rue Aviateur Garros, Saigon

Giá lúa và tin tàu

Giá lúa tại Cholon

NGÀY 2 JANVIER 1935

LÚA (Mỗi tạ 68 kilios)

Gocong	1.42	Omon	1.35
Bentre-Bairi	1.42	Caitrang	1.36
Bentre	1.38	Tho Not	1.36
Mytho Tánan	1.38	Longxuyên	1.36
Cái Lay		Châudoc Blance	1.20
Cai Be		— Rouge	1.19
Vinhlong		Tânchau	1.16
Bakê	1.37	Sadec-Blan	1.35
Can Chong		— Rouge	1.16
Cang Long		**CAOMÊN**	
Travinh	1.27		
Baizau	1.40	Battambang	1.38
Bachiêu	1.40	Banam	
Rachgia	1.42	Soairiêng	
Phuoc-Long	1.42	Tan do	1.15

GẠO (Mỗi tạ 60 kilos)

Gạo N° 1	25%		2.10
Gạo N° 2	40%		2.00
Tấm 1-2			1.83
Tấm 3-4			1.33
Cám trắng			0.75
Cám lức			0.40
Bao lúa ve			15.00
Bao gạo			21.50

Bao đo mỗi trăm kiolo ở Cholon. Tờ

TÀU TỚI

Ở Pháp lại

Par Avion	4 Janvier
Linois	6 Janvier
Jean Laborde	8 Janvier

Ở Bắc và Trung-kỳ về

Tàu về

Andre Lebon	4 Janvier

Singapore về

Albert Sarraut	3 janvier
G.G. Van Vollenhoven	6 Janvier

Qua Pháp

Par Avion	6 Janvier
André Lebon	6 Janvier

Ra Bắc và Trung-kỳ

Porthos	6 Janvier
Claude Chappe	9 Janvier

Qua Singapore

G.G. Merlin	31 Décembre

Qua Tàu

Đăng lập năm 1930 — Làm thuốc hay đến

NHÀ THUỐC « NAM-PHƯƠNG »

Hiệu « CON CỌP »

Bào chế thuốc bắc, bào chế bán lẻ thuốc Cao đơn hoàn tán theo kinh-nghiệm của người Annam chủ trương.

Trước ở cho Bachiên (Quan lớn). Nay dời đến ở Saigon 255 Rue Colonel Boudo (ngã tư Cầu Sa Đôn-Mỹ Tho).

Lương-ý Annam có cấp bằng Trung-Việt làm thuốc kinh-nghiệm, coi mạch bốt thuốc, trị bịnh ai nhà không tính tiền công. Giờ mở cửa từ 7 giờ tới chiều tối 9-6 giờ coi coi mạch bốt thuốc, mua buôn toàn từ 12 lới 1 gram nghề không coi mạch. Trị các chứng bịnh mem phụ lão ấu. Chuyên nghiệp trường đạc, danh tiếng chơn thiệt, trước sự mất thấy tai nghe, giữa Saigon đều biết. Tôn-chỉ và mục đích của bổn đường : Làm tích cho đồng loại sau lòng cứu bịnh giúp đời, nẩn lòng cứu tánh nhà nghiệm. *Nguyên tắc* : Người có tiền, xin trả đủ tiền thuốc, tiền công ; người nghèo ít tiền, tùy theo sức mà trả tiền thuốc.

Chuyên-trị : các bịnh ho thở-hun M. *Phụ nữ* thôn điều trị bạch đới, đau tử-cung và sở trường về *Tiểu-nhi-khoa*, chuyên trị bịnh trẻ con, trị con nít đau bao tráng, ban đỏ, bịnh tế hay xuất, bịnh lức đau rốt, bịnh lâu, mới hay đã lâu, nặng lòng cũng trị được, ở gần mau tới tại bổn đường, ở xa lập tức viết thư kê thiết rõ chứng bịnh cầu thầy mua thuốc.

Xin chú ý : người ở xa có hai cách uống thuốc với bổn đường. *Cách thứ nhứt* và phương nếu là người bịnh ở tại nơi viết thư kê thiết rõ chứng bịnh từ khi mới ra đời ông hay đàn bà, bao nhiêu tuổi, đã có uống thuốc gì, bịnh tình hiện thời, người mập hay ốm. Bịnh theo thư một cái mandat poste hoặc 3 p. hoặc 5 p. hoặc 10 p. để cầu thầy mua thuốc. Sẽ dùng ông Lương-y xét tâm nghiệm cứu chứng bịnh thân trong và sẽ gởi hoặc một buổi nhiều thứ thuốc trị bịnh, có lời cách dùng thuốc và sanh bác dưỡng thiết kỹ. Bịnh thì huyết mua thuốc phải 20 (10) ngày 5 p. 50, nhiều thuốc sẽ gởi cho mình tự thuốc cấp cứu trị bịnh tinh nghiệm. *Cách thứ hai*, người bịnh tới Saigon, bổn đường, sẽ gởi thầy đến một khách sạng ở gần bổn đường, tính giá thiết nhơn, để ông Lương-y mỗi ngày điều trị.

Thơ và mandat để cho M. Nguyễn văn Hộ. Pharmacie Nam Phương, 166 Rue Colonel Boudonnet Saigon.

DẦU CÙ-LÀ NAM-VIỆT

Bán rao hàng : 0$03 — 0$05 — 0$10 và 0$20

Đại-lý : Nhà buôn NGUYỄN THỊ KÌNH — Saigon

20 điếu thuốc

Cigarettes COFAT

Quí vị nào hút thuốc « COFAT » chẳng nên quên rằng hãng BOY-LANDRY đều mười bao không thuốc « COFAT » một gói nguyên hai chục điếu « COFAT ».

Hay là đem những chỗ sau đây :

Ở CHOLON : Tiệm TRINH-LE-SINH — 380, rue des Marins.

Ở SAIGON : Tiệm TRIEU-THANH — 6, Amiral Courbet (Chợ mới)

Hãy hút thuốc điếu «ĐẠI-NAM»

Ngon hơn hết COTAM

NHỚ XEM TƯỜNG :
« Tôi là tù vượt ngục »
tại rạp
San-Tai-Luk

Một sòng bài cáo ở đường Frères-Louis bị bắt

Hồi mấy hôm rồi, sở mật thám có bắt được tại đường Frères-Louis một sòng bài cao trong một căn nhà lá.

Khi các tay bài thấy lính đến liền tứa ra bỏ chạy, nhưng có 6 anh bị bắt và chứng 10$ tại sòng cùng 3 bịch thau bạc.

PHẤN-THƠM-CÚC

Màu trắng như bông bưởi, mùi hương như hoa hướng, sẽ làm cho quí bà, quí cô xinh đẹp như cành hoa tươi, tinh chất phấn THƠM CÚC toàn đồ nội-hóa, chế tinh-khiết, mùi thơm diệu, giữ được nước da mịn màng tươi tắn luôn. Giá tuy rẻ tiện cho quí bà quí cô dùng được thường ngày, nhưng mà phấn chất trong thế của phấn không bao giờ mất được. *dùng nó mịn ẩu và không có mụn.*

Giá mỗi hộp. . . . . 0$50
Phấn nước ve lớn. 0.40
Phấn nước ve nhỏ 0.20

Trữ tại Nguyễn-thi-Kính Saigon và 203, rue Frère Louis. (1-...)

Cù-Là — Cù-Là

BỨC-TRỌNG

Trị bá chứng rất linh-nghiệm, mùi thơm diệu, sức Cù-Là BỨC-TRỌNG, so sánh với các thứ Cù-Là sẽ thấy khác xa nhiều, xin dùng thử dùng như lời trong quảng cáo.

1 ve 0$10

Cuộc biểu-tình hay lề nghinh tiếp Hít-lê ?

Nhà độc-tài Hít-lê đã nhứt định thình lình tổ chức một cuộc biểu tình lớn lao ở kinh-đô Bá-linh hôm nay để cải chánh những tin đồn đãi không tốt cho nội tình nước Đức.

Cuộc biểu-tình này khởi từ 4 giờ đến 5 giờ là xong. Có một cái màn bí mật bao phủ chung quanh nó. Viên tổng trưởng bộ tuyên truyền nói quả quyết rằng cuộc biểu tình đó chỉ là cuộc lễ nghinh tiếp Hít-lê trong dâu năm mới.

Nhưng câu cắt nghĩa của viên tổng trưởng đó lại không đúng với những việc mà chánh phủ đã làm như là đánh diện văn kêu gọi các yếu-nhơn trong chánh-giới cho các quan võ cao chức ở trong đội quân Đức du vào không cho các báo nói đến cuộc biểu-tình và các tướng hai đã nêu trong chương-trình của chánh phủ bị bãi đi.

Cuộc biểu tình này không làm cho ai nao động cả vì không ai hay tin và công chúng bị lừa sau một đêm binh ao đem đi hàng ba và lính cảnh sát mới bố phải đi theo trên các con đường.

CINEMA SAN-TAI-LUK
56 Avenue Jaccareo Cholon

Hát Bóng Nói

Cái tên Paul Muni chắc có ít quí vị con nhớ phải chăng ?

Ấy là tên của anh kép lãnh vai tuồng ăn cướp, giết người chẳng biết gớm tay trong tuồng «Scarface» (Tên cướp theo mặt) làm cho quí vị xem phập phồng ghê sợ mà lại khen thầm cho cái biệt tài của anh ta trong những tuồng phiêu-lưu mạo hiểm.

Ngày nay Paul Muni chẳng được làm chánh bọm giết người như thuở xưa nhưng mà anh ta lãnh vai tuồng tội phạm, tâm thần bị hành hà đánh đập trong bộ phim tựa là :

« Je suis un evade » (Tôi là tù vượt ngục) làm cho quí vị xem thấy phải động mối thương tình cho một hạng con người lầm lạc vì cái xã hội bắt công mà phải trôi dời lầm tên tội phạm.

« Tôi là tù vượt ngục » kể tự đêm thứ bảy 5 Janvier tới đây sẽ ra mắt quí vị tại rạp chớp bóng San-Tai-Luk nên bổn rạp có lời giới thiệu cho quí vị đến xem một bộ phim rất có giá trị luân về nhơn loại thở nay chưa bề thấy.

Giá tiền chỗ ngồi

Phòng riêng Op.64 Hạng nhứt Op.43, Hạng nhì, Op. 22 Hạng ba Op.11 Con nít hạng ba Op.06.

Chưa nhứt đúng ba giờ chiều có hát bàn ngày.

Xin lưu ý.— Vì ít chỗ ngồi nên mấy hàng trên con nít chẳng thâu nữa phần tiền. Mỗi ngày đúng 4 giờ chiều có bán giấy trước tại rạp.

VỀ VIỆC HÀN RẠCH Ở CÀI MÍT

Chánh-phủ nên để ý ngừa sự hại cho dân

Trong các quận các tỉnh Vinh-long, Chợlách là quận nghèo nhứt và đường sá.

Đường đất thiếu, dân ở đó chỉ nhờ đường nước. Nhưng từ trày trở lên, trừ cái kinh Cholách ra thì dân quận nầy không còn đường thủy nào để lưu thông suông sẻ như trước.

Rạch Thới định, dài trên sáu ngàn thước, có nhiều phụ lưu quan trọng, hai bên bờ dân cư đông, đã bị trám họng từ tháng Octobre 1933.

Rạch Cái Mít quan trọng hơn, vì hai bên bờ có nhà máy, có máy xay, lại là đường tắt để cho dân trong quận đi Vinhlong, vừa được thuận tiện, vừa tránh khỏi sóng to gió lớn của một khúc sông Cổ chiên. Rạch nầy đương bị hàn đá.

Rạch Cái ớt cũng sẽ bít.

Giữa lúc tài-chánh eo hẹp, lẽ thứ cơ-hồn, đem bạc muốn bỏ sông, mục-đích là làm cho kinh Cholách khỏi cạn nữa.

Việc làm hữu-ích hay là vô-ích, chúng ta đứng trước sự đã rồi, có nói chẳng linh-nghiệm vào đâu. Chỉ tiếc rằng trước khi giết chết mấy ngọn nước cần thiết cho sự sanh hoạt chung, nhà-nước không thèm nghe ý-kiến của quần-chúng.

Năm rạch Cái-mít bị bít lại hồi một cái hàn lăng đá, dài 16 thước, thành ra một cái thác, sức mạnh thấy mà ghê. Nước thật đầy, những ghe nhỏ mới có thể đi ngang. Sông phía trên lại bị cái cầu cống mười lai 1 mắt nước thấp xuống, đem muối qua được, thì lưới ghe chạm vào đá hàn.

That là khéo tính.

Dân ở kế cận đã biết chưng sự hiểm trở, chẳng nói gì. Khổ cho các gia thương bị ở xa, đã quen đường cũ, thì tai nạn gom ghé nơi cho sẵn ở vách hàn Cái Mít.

Nhà nước đã nghĩ cách nào ngừa hai cho lẽ dân chưa ?

Cầm bản truyền rao ở hai đầu rạch thì chỉ có ích cho những người biết đọc, trong ban ngày. Đối với người đi đường, người chèo ghe lúc tối tăm thì bản ấy vô ích.

Chỉ còn có một cách là đặt người canh gác như ở cống xe lửa. Không thì đóng cái hàn đầu khoá lại. Chìa khóa giao cho người nào ở gần đó giữ giùm. Ai muốn đi ngõ Cái Mít thì kêu người ấy mở cửa cho. Tự nhiên người sẽ mách giùm rằng ở vàm có cái hàn nguy hiểm.

MỘT NGƯỜI DÂN CÀI MÍT

BỊNH ĐỜI NAY

Bịnh nên mình, bịnh phát rất vô minh, nếu không có thuốc cần kinh, khó nào trị động.

Thuốc BẢO SƠN QUÁN TÂN, chế ra không lấy theo sách sưa lấy sự tự học thì nghiệm khỏe cứu, thâm hiểu nguyên nhơn cống bịnh đông thuốc phương ngoại hiệp cùng thuốc bắc mà phát minh ra, trị 10 người hết cả 10, đặng đồng bào Trung Nam Bắc, cảng nhận là vị CỨU TINH cần bàng phụ nữ, chuyên trị bốn chứng dau tỏ cung xin kể dưới đây :

1° *HƯ TRẺ TỬ CUNG.*—Bởi kinh huyết không đều, tử cung hư hàn hư nhiệt, hai sự giáp chẳng yêu, tử cung sa, bạch đái ra dầm đã khí trong khí âm, gương mặt xanh xao càng ngày càng ốm.

2° *NỘI THƯƠNG TỬ-CUNG.*—Bởi dân bà khi sanh đẻ trầc trở, nhơ động tử cung, hai sự giáp chẳng yêu, tử cung xai nà có vết thương nhơ động tử cung, hai sự giáp chẳng yêu, tử cung xai nà có vết thương dau trằng hai bên dạ dưới, ra bạch đái có khi lớn mau, đường tiểu nóng rất, khi có đường kinh hết rồi trước lại giáp dưa năm ngày chưa dứt lắm trằng là có đường kinh đái, vì những máu ấy ở trong vết thương tử-cung mà ra.

3° *NHIỄM ĐỘC TỬ CUNG.*—Người đàn bà hay là con gái hoặc người ta hành không chồng khi có đường kinh bằng bo lại không cho hồ hơi nên hơi độc máu xấu nhiễm vào tử cung bị xung tử cung, khi có đường kinhết ra đến 5-7 ngày mà chưa hết, ra bạch đái vàng có giáp có nhớp, đường tiểu không thông.

4° *NGOẠI THƯƠNG TỬ CUNG.*—Chàng nầy năng hơn hết, đàn bà bị ngoại thương truyền nhiễm bởi người chồng trước bị lậu độc hay là sang độc, uống thuốc hết rồi mà chưa uống trừ căng, khi giao cấu người đàn bà bị nhiễm độc, trong tử cung có mạc, có nhánh có lỗ làm cho dau trằng hai bên dạ dưới : ra huyết trắng có giáp có nhớp, lộn máu, đường tiểu nóng rất, lại đi độc ở đại trường làm chỗ cuốn đại trường sưng, dau thất ngun lưng, đường đại bón uất, mỗi lần đi tiêu thốn đau khó chịu, có khi đi tiểu ra máu, lâu ngày biến sanh nội ngoại trĩ.

Bốn chứng bịnh đàn tử cung tôi kể trên đây, trường phục BẢO SƠN QUÁN TÂN, không cần bôm rửa mà bịnh hết dứt.

Thuốc nầy cách trị khác hẳn thuốc khác, không phải uống cho tử cung làm lại lại, uống cho dải đã độc trong tử cung làm cho tử cung hết đau thì bịnh hết dứt. Bịnh nơi trong tử-cung không lỗ uống vào hết liền, bịnh nào trong tử-cung lỗ nà có vết thương, phải trường phục cho nhiều những vết thương ấy lành thì bịnh hết dứt.

Trẻ ra chứng tử-cung ung độc (cancer) thuốc nầy không thể trị động.

Mỗi hộp 10 gói, uống 5 ngày giá.....1$00

VÕ-VĂN-VÂN DƯỢC-PHÒNG—THUDAUMOT
Y-học-sĩ Võ-văn-Vân bào chế.

Có bán : Saigon Nguyễn thị-Kính, Nhà thuốc Châu-ngọc-Lâm, Cao-lữu-Hạnh 52 Bd Kitchener và khắp nơi

Vụ bắt-cóc con phi-công Lindbergh đã đem ra xử

Lindbergh bị bọn cướp hãm đọa giết chết

Newjersey, 3 Janvier. — Tòa án đã bắt đầu đem ra xử vụ tên Hauptmann, thủ phạm trong vụ bắt cóc con của phi công Lindbergh.

Tòa con nghe lời khai của bà Lindbergh và con bói giữ dưa nhỏ ?

Quan năm Lindbergh có lẽ đến mấy ngày sau mới ra tòa khai được vì còn chứng cớ khác rất đông.

Cô tin nói rằng, ra trước tòa, Lindbergh có mang theo mình một khẩu súng sáu, nhưng vừa đã cái chánh tin đồn nầy.

Lại có tin đồn khác nói rằng Lindbergh bị bọn cướp hãm đọa giết chết.

TIN THỂ-THAO

Hội A. Enfants de Troupe thắng tàu «Quarto»

Nhơn chiều bữa thứ năm mà lại đá sớm cho nên người đi coi không được bao nhiêu. Đội banh dưới tàu « Quarto » đá rất tầm thường đánh hiệp vào hàng 2e Série thì làm sao địch nổi với A.E.T.

Mới vô một phút đầu đã thấy Nam chạy xuống chút một banh. Hiệp đầu A.E.T. ăn 3-1 nữa giờ sau A.E.T. ăn thêm một bàn nữa 4-1.

Hơn qua hàng ngũ A.E.T. không được đều vì thiếu Bửu. Phải đã mất và gắng sức mới chút nữa có lẽ con ăn nhiều hơn. Cuộc chơi vẫn được hoà nhã.

Các nhà vô-địch múa vợt Xiêm cũng sẽ sang Saigon

Như chúng tôi đã đăng tin bữa qua, đến đầu tháng Avril tới đây sẽ có một đội banh tròn Xiêm sang Saigon.

Cũng đi theo với đội banh ấy sẽ có bà chiến vợt cừ của Xiêm trong đó có Mưang Boong vô địch đánh đơn ở Xiêm. Mưang Boong và Sanoh hồi năm rồi đã giựt giải đánh đôi ở Malaisie.

Chưa biết Tổng-cuộc sẽ chọn chiến vợt nào ra thử tài với các nhà vô-địch Xiêm.

Vì muốn có chỗ làm mà bị gạt mất tiền

Ở giữa cái tiền mà số người đi kiếm chỗ làm qua nhiều lắm, mới ra một bọn người dùng mưu thủ chước nọ để phỉnh người ta kiếm chỗ làm đang gạt tiền.

Cách ba bốn bữa đây, bổn báo có đăng tin một chàng nọ đi đến Gôđen để mà kiếm người về làm việc cho hãng xa, nói và gạt tiền và đặt một cái tên Sangon bỏ đó và không tiền về xứ.

Nay có tin cho hay một vụ gạt tiền như thế ấy nữa, nguyên do như dưới đây.

M. Lê-quan-Viên thất nghiệp nhà M. Lê-ngọc-Ẩn có đến hứa một người khác tên là Ng-D... gạt thầy ta lấy hết 10$, vì người ấy hứa sẽ kiếm cho làm cho thầy Viên. Đó đâu lên bơm lấy tiền rồi đi luôn biết tích.

Cuộc thương-thuyết với chánh-phủ Tàu

về việc sụt thuế gạo Đông-dương vẫn chưa xong

Hôm qua, chúng tôi đã đăng tin Xrip nói cho hay rằng Tàu sụt bớt thuế gạo Đông-dương từ 2 đô-la còn 1 đô-la 60.

Điền tin Xrip hôm nay lại cho hay rằng cuộc đàm phán giữa đại biểu Pháp-hoa về việc sụt thuế gạo Đông-dương nhập cảng ở Tàu chưa xong. Sứ thần Pháp là ông Wilden sau khi ăn lễ đầu năm Tây ở Thượng-Hải nay đã đi Nam-kinh để thương thuyết thêm nữa.

Như vậy việc sụt thuế gạo Đông-dương ở Tàu đó chưa có chi là chắc chắn đó chăng ?

Tình cảnh của dân trồng thuốc

Trồng thuốc phải chịu một món thuế nặng nề, những người chuyên về nghề trồng thuốc có sống nổi được không ?

Đem câu hỏi nầy ra mà thử hỏi cả những dân trồng thuốc thì chúng tôi đâm chắc rằng ai ai cũng phải lắt đầu, với một thuế nặng nề nầy, dân trồng thuốc không thể sống nổi. Mà nếu là họ không sống nổi, tất nhiên là họ phải chết khô, chết đói.

Nghề trồng thuốc đã theo sau nghề làm ruộng. Những người chuyên nghề trồng thuốc họ cũng sống một cách như kẻ nông-phu vậy. Ở đất ruộng thì người ta cày lúa mà ở đất giồng thì người ta trồng thuốc, lúc vụ thuốc là hạ, mùa tốt bề đề giúp cho sự sống con của dân.

Cũng như những kẻ nông phu trọn một năm tiền xài nào mướn ăn và uống và áo quần cho vợ con thì họ chỉ trông cậy vào nơi mùa lúa của họ, còn những dân trồng thuốc thì cũng sống của họ cũng chỉ nhờ mùa thuốc mà thôi, nếu rủi như mùa thuốc đó mà bị thất bác đi thì họ không thể nào tránh cho khỏi vòng nợ nần. Nghề làm ruộng hai cho người ta tan gia bại sản vì gánh lúa rẻ thì nghề trồng thuốc cũng làm cho người ta tiêu sạch nghiệp lớn vậy. Chúng tôi nói đây chẳng phải là quá đáng, nếu ai ai muốn được tình cảnh của dân trồng thuốc thì dư thấy cho đi rồi. Nỗi khổ dân trong thuốc sang thay thêm khổ nữa.

LÀM ƠN MAC-ƠN

Ở đậu nhà người ta rồi dám cố người vợ chủ nhà để giựt tiền

Tại Long Nguyên, Bến Cát, có một người cặp rằng sự cao sự cả người vợ tên là Phạm-thị-Bạch.

Người cặp rằng nầy có đến hai vợ chồng tên Lưu ở đâu trong nhà mình được ở lâu nay.

Vừa rồi một hôm nọ thừa dịp người cặp rằng đi vắng, cho có mình thì bảo ở nhà Lưu nhà xách đồ đạc đi, vì mình thấy thì Bạch để giựt 24 đồng của thầy ta.

Sau khi bị được số tiền, hai vợ chồng tên Lưu dọn nhà vô vùng kế cận đó.

Lo đến nay, nhà chức trách đương tầm nơi mà chưa được hung thủ.

Gánh hát xiệc Isako's được phép xổ số

Mấy bữa đầu, người ta đồn gánh hát xiệc Isako's hát hay nên đến coi chật rạp. Lối lần lần người ta đi coi thưa.

Thấy vậy, gánh hát mới tay ra cuộc xổ số. Những người đi mua giấy đều đi cuộc xổ số.

Hiện nay, gánh hát đã được phép xổ số rồi, sống tiền thâu vô cứu phải trừ ra 10 phần trăm để bỏ vào quỹ của Hội « Tương trợ chánh lẽ xã-hội Nam-kỳ ».

NHÀ THUỐC DANGONGHI
96 Rue Pellerin 96
SAIGON

MỘT MÓN THUỐC MỚI

Trị được các chứng Phong độc, sanh bịnh ngoài da, chưng ghẻ chốc, lác vảy, lác đồng-tiền, mụn cám, mụn bọc, nổi lang ben, bắt bền cùng những mụt mọc ngoài da, cùng mình mẩy, sần đỏ có gầy, ngứa ngầm khó chịu.

Ai có bịnh ngoài da, hãy uống thuốc

PHONG NGỨA
hiệu ĐẠI-ĐỒNG

Sẽ thử tiêu hết những độc địa trong mình. Làm cho mình trở nên tinh sạch, tươi thắm.
Mỗi hộp. . . . . 0$60

ĐẠI-LÝ. — Nguyễn thị Kính chợ Saigon, Thanh Thanh, Tân Tiến, Namphát, Nhà thuốc Châu-ngọc-Lâm, Cao hữu Thanh Saigon — Nouveautés, Đức Thắng Dakao - Trương văn Thái Giadinh Nguyễn văn Bình Đồ phương Quế Phan văn Thành, Tân Thành Cholon—Lương thới An Biênhoa và khắp các nơi.

CÁC BÀ MẸ ĐỀU CÔNG NHẬN...

THỐI-NHIỆT-ĐƠN

THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG

là thuốc giải nhiệt, rất linh-nghiệm

Có bán trong các tiệm thuốc bắc

Nhà Thuốc

THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG
CHOLON

VAN TẬT

Người trung số thu nhơn là xổ cuộc xổ số Tương tế là người sáp phó của quan Thống đốc Pages là ông Nguyễn văn-Thọ.

Người ra M. Thọ con trong thơm một số bạc đông.

Ông thân tài đắt-ngọc M. Thọ cũng khá làm thế.

M. Thọ là người Bắckỳ

∴

Nga số-điệt và Chánh phủ Mãn-châu quốc đã lừa ngày hiệp-ước thương thương trên sông Tùng-Hoa. Hiệp-ước nầy sẽ thi hành kể từ ngày 1e Avril tới.

∴

Sở Thông-tin Tass cho hay rằng Nga Sô viết mới khoang được một cái giếng dầu lửa mới nữa. Mỗi ngày có thể tấy lên 1.050 tấn dầu.

∴

Chiều hôm kia, nhiều người trong số Tương-tế đã đến Hội quan Hoạt Lưu-chiến ở linh rồi, Chiều hôm qua cũng có lắm người đến lãnh. Hội nghị phát ngày bữa nay đến chiều thứ hai mới phát lại.

∴

Có đạo nghị định của chánh-phủ đã cho hay rằng từ ler Janvier 1935, thì các viên thầy giáo không còn được lãnh số tiền thường sư phạm (prime pédagogique) nữa.

∴

Chúng tôi mới hay tin rằng ông Ái-liên, trước đây có viết giấy bài cho bổn-báo, hiện nay làm Y-sư cho tiệm thuốc Nam thiên-dường ở đường Paul Blanchy số 323 (Tânđịnh).

∴

Ông Ái-liên là một ông Y-khoa Đông-phương, ai có bịnh nên tin cậy nơi ông.

Có nhiều bịnh nguy ngặt, ông điều trị linh nghiệm lắm.

P. NGUYỄN-Y-SĨ

IMP. THANH-MẬU 5-7 Rue de Reims Saigon — Le Gérant NGUYỄN-VĂN-SÂM

NĂM THỨ SÁU SỐ 1382

Kel Số 0808

THỨ HAI 7 JANVIER 1935

Đuốc nhà nam

BÁO-QUÁN VÀ TÒA SOAN
72 Rue Lagrandière — Dây thép noi số 6.96

Chủ-nhiệm : NGUYỄN-PHAN-LONG

Quản-lý : NGUYỄN-VĂN-SÂM

GIÁ BÁO

MỘT NĂM	12$00
SÁU THÁNG	7 00
BA THÁNG	3 50
MỘT THÁNG	1 20
MỘT SỐ	0 06

BẠT BƯƠNG SỮA HIỆU NESTLÉ

PHẢI BIẾT BAO GIỜ

củng có nhà ngôn-luận đứng bên dân Annam luôn luôn

Còn nhớ độ nọ, sau khi vụ Phú-Mỹ đổ bể ra, chúng tôi có viết bài nói đến, trong bài ấy chúng tôi có nói một câu như thế này: « Có người đều là là trong mấy năm ông Phủ Mỹ ngồi quan Chợ-Lách làm những điều tàn tế mà vẫn không thấy ai kêu nài gì cả, đến ngày báo giới phanh phui ra thì quan trên mới biết mà trừng trị. »

Chúng tôi còn nhớ, sau khi một vài tờ báo phanh phui vụ phủ Mỹ ra, thì quan Thông-đốc Pages liền với các nhà viết báo Tây Nam đến tại văn phòng ngài để ngài cạt nghĩa đầu đuôi gốc gác trong vụ ấy.

Chúng ta coi đó đủ thấy rằng dầu cho ở xứ ta bấy giờ dân-chúng chưa được hưởng trọn cái quyền tự-do ngôn-luận, chớ bao giờ nhà ngôn-luận cũng giúp ích cho dân chúng được luôn luôn, và bao giờ nhà cầm quyền cũng quan-tâm chú ý đến những việc mà các nhà viết báo đã khởi đến.

Hôm nay được quan Toàn-quyền Robin bãi tự kiểm - duyệt báo chí, chúng tôi muốn đem nói ra đây cái phận-sự của nhà ngôn luận đối với dân chúng là thế nào, nhứt là phận-sự của các tờ báo quốc-văn.

Hồi trước, báo quốc-văn còn nằm dưới cái chế-độ kiểm-duyệt, có lắm chuyện chúng tôi vì phận sự truyền thông tin tức, cho đăng những tin như vụ người Tây Đoan ở Tân-An bắn tên Ngưu trong khi xét bắt rượu lậu, thế mà chúng tôi không thể đăng được cái tin ấy.

Có lẽ mấy ông trong tỵ kiểm-duyệt thấy cái vụ ấy sao nó quan hệ quá, có thể làm nào động nhơn tâm nên bỏ quách đi để cho các ổng định gởi lên quan Thông-đốc sẽ để mất đến.

Chúng tôi nhắc đến việc ấy, không phải có ý trách gì mấy ông trong tỵ kiểm-duyệt, nhưng chúng tôi chỉ muốn nói một cái lẽ như thế nầy.

Nếu những việc kẻ thừa hành công vụ ý quyền hiếp dân, hay là những chuyện hà-lạm gì mà báo không được thuật đến, không được viết bài kêu ca gióm cho những người dân ngẫn cổ bị thiệt thòi, bị bức bách, thì những kẻ thừa hành công vụ kia họ cứ tưởng rằng những việc họ làm dầu có làm luật phép đi nữa, cũng không ai được phanh phui ra, duy có quan trên của họ mới có quyền xử đoán họ thôi mà trong khi ra trước cửa công để đối chất thì họ còn có thể mướn trạng sư biện hộ hay chối dài đi cũng có thể được vậy.

Lại nữa, những kẻ thừa hành công vụ khác thấy đồi việc lạm-quyền trái phép mà các báo cũng không đem phanh phui ra được, thì họ lại dễ bề làm việc hà lạm như kẻ khác vậy.

Chúng tôi trông rằng quan Toàn-quyền vì muốn cho trong khi ngài trần-nhậm ở xứ nầy hay là trong khi nước Pháp lành cái thiên-chức điều dắt cho dân tộc Việt - Nam nầy không còn có những « việc quan thanh lại nhũng » như ở vào buổi nước Nam nội-thuộc với Tàu vậy nữa.

Phải! Ở giữa cái thời đợi « dân vi quí » nầy, những việc như việc Tô-Đình giết Thi-Sách cần phải trư cho hết đi.

Chính vì cái lẽ đó mà quan Toàn-quyền Robin cho báo quốc âm được tự-do ngôn-luận. Chắc ngài cũng nhìn nhận rằng các bổn quốc-âm có thể cùng hiệp với ngài mà lo bài trư những cái nguyên tố nó có thể gây lên một luồng không khí nghi kỵ ở giữa chánh phủ với nhơn dân, ở giữa bài giống người Pháp Nam đương cùng sống trên cõi đất nầy.

Vậy tư đây, quốc dân ta cứ tin rằng ở bên quốc dân bao giờ cũng phải cần có nhà ngôn luận, có đều gì ức bách, có sự gì muốn tỏ bày với chánh phủ, cứ phải thác ngay cho nhà ngôn luận.

Còn những kẻ thừa hành công vụ, dầu có được một chút quyền hành trong tay cũng phải cẩn thận đề dặt, và phải biết rằng những tên dân quê ngu dốt kia không phải ai muốn ý quyền hà hiếp để đăng cũng được đâu, vì bao giờ nhà ngôn luận chúng tôi cũng đem thông đạt những nỗi oan ức thiệt thòi của họ cho thấu đến tai chánh phủ luôn luôn.

Ngoài chúng tôi ra, lại có các ông dân - biểu cũng có cái phận sự minh-oan giải ức cho đám dân quê đốt thấp thỏi nữa.

H.T.

Sô gạo xuất căng trong tháng rồi tại Hải-Phòng

Hanội. — Sô gạo xuất căng tại Hải-phòng trong tháng Décembre 1934 được 862 tấn chia ra như sau :

99 tấn gạo trắng bán cho nước Pháp.

639 tấn gạo trắng bán cho ngoại-quốc.

124 tấn gạo lức bán cho ngoại-quốc.

Một tên giựt đồ giữa chợ Saigon bị bắt

Hôm 4 Janvier, lối 7 giờ tối có hai vợ chồng người kia vào một gian hàng bán vải bên hông chợ Saigon phía đường Espagne, bỗng có 4, 5 tên trai trẻ đi qua lại. Người bán vải đem vải ra cho hai vợ chồng người ấy xem. Hai vợ chồng người nầy mua một xắp là 5$. Vừa mua xong, trong đám trai trẻ đi ngang qua khi nãy có một tên nhẩy xông vào giựt xắp vải chạy mất.

Hai vợ chồng kia la lên... Linh cảnh sát chạy rượt theo tên giựt đồ, nhưng không kịp nó chạy vào đường hẻm Rollland Garros. Người linh cảnh sát nhớ mặt nó, liền đi vào đường hẻm hỏi thăm mấy cản phố ở đó để kiếm.

Kế lát, tên giựt đồ kia khi chạy giầu được xắp vải rồi, liền lỏ ra ngoài đi chơi. Ngay khi ấy người linh cảnh sát chụp được hồi thì nó cứ cãi, nhưng phần đông ai cũng biết nó là một tên bộm thường vô ra cửa khám lớn nhiều lần rồi.

Lúc ấy người linh cảnh sát không có cống nên phải lấy giây trói tay nó động đem về bót.

Hồn người Caomiên nhập vào xác người Việt - Nam

Mới đây có một người Cao-miên chết đã vài ngày, bỗng kia hồn và thình lình nhập vô một người Việt-Nam, ai nấy đều cho là sự lạ. Có người cho là bởi người Việt Nam nầy thần kinh hôn loạn nên làm ra bộ đauug ấy. Nhưng có điều lạ là sao và hát được những câu hát Cao Miên trôi chảy và tiếng nói đúng hệt như tiếng người Cao Miên đã chết kia. Và lại nói với người ta rằng : « Tôi tôi có bốn con mạ, nhưng ba con kia không được nhập vô nhục thể của người ấy, nên còn đứng chờ tại ngoài cửa đó. » Sau cùng lại nói rằng « Tôi sẽ đi chỗ khác trên một tháng và dất cả tôi tôi đi theo nữa. »

Trò đời...

Những nhà quyền-binh của liệt-cường đều là bọn thầy tu cả

— Nói cái gì lạ vậy?

Đời nầy là đời xâng Jan, đời nay mọc, đời cạnh tranh, người ta cần phải chém giết nhau để giành chỗ đứng trên trái đất, giành sự sống dưới bầu trời, những nhà quyền-binh của liệt-cường đều là kẻ cầm vận-mạng của dân-tộc họ trong tay, có trách-nhậm phải gìn giữ cái chỗ đứng, cái sự sống của nước họ, mà bảo họ là bọn thầy tu, cúp mắt lim dim ngồi niệm Phật mà không lạ là cái nghĩa gì?

Phải! Nếu trường cho bọn thầy tu là bọng người chán đời ngán lúc không cần phần đấu, không cần lo nghĩ đến cnộc sanh tồn làm chi thì lời Đảng-Giang nói hẳn là, hay.

Không dám! Bọn thầy tu không phải thầy đều như thế cả. Người tu hành là kẻ tiềm nhiễm triết lý của nhà Phật, nghĩa là biết kiên tâm nhẫn-tánh, biết gìn giữ một niềm hòa hảo đối với mọi người. Nếu hoà-người trong thế-giới đều là thầy tu cả, thì thế giới làm sao có chiến tranh, mà sự ước vọng cho thế-giới đại-đồng để thực-hiện được làm.

Chính Đảng-Giang muốn đem bọng thầy tu ấy sánh với những nhà quyền-binh của liệt-cường đó. Thì chư độc-giả thử nghĩ coi.

Cái đức của người thầy tu là đức kiên nhẫn, mà những nhà quyền binh kia ha, lại không có cái đức ấy sao?

Bất bằng sông đây, khi không mà bọn dân làn ở đảo Phu-lang-kẻ đai-đối binh mũ qua đánh miền Hoa-Bắc, chiếm đoạt Mãn-châu để làm kế di-dân, đáng lẽ liệt-cường thấy cái việc ngang tàng cường ngạnh như vậy, thì nên đem quân nhơn binh-khí đến đuổi cổ bọn người lan ra khỏi đất Tàu mới phải. Cái nầy mấy nhà quyền binh của liệt-cường cứ kiên-tâm nhẫn tánh, ngồi coi người Nhựt hoành hành ở miền Hoa-Bắc.

Thủ-tướng Dolfuss dương bình yên ở sứ, không hề làm việc chi hiếm khích, thế mà bằng dưng bọn quốc-gia xã-hội nổi lên làm loạn, giết chết Dolfuss làm cho khắp cả nước Áo phải kinh tâm lang-đởm, mà các nước ở Âu-châu cũng phập phồng hồi hộp. Thế mà những nhà quyền-binh của liệt cường vẫn giữ mối niềm hòa-thuận nhau, rồi tự điều-đình với nhau một cách rất ôn-hòa.

Cho đến việc mua Nam-tư lập-phủ bi âm sát, ai nấy cũng đều tưởng rằng không kheo rồi đây Âu-châu sẽ có ngày khói lửa, thế mà kết-cuộc việc đâu vẫn xuôi theo đó.

Coi vậy đủ thấy các nhà quyền-binh của liệt cường họ kiên-nhẫn giỏi lắm, họ vẫn bình lâm lịnh khi hết sức. Gọi họ là bọn thầy tu là đúng lắm.

Kìa! nào là tàu bay trái phá, nào là dại bác liên-thinh, nào là lục binh, thủy binh, khí cường đều có sẵn sàng trong tay, thế mà những nhà quyền-binh của liệt-cường vẫn coi trước coi sau, để lòng ép dạ mà nhìn nhục nhau, để cho nhau-loại tranh khôi cái ngạn nài thảy sống mòn. Đường ấy có phải cái tâm lòng hào-sanh chi đức của những nhà quyền-binh kia có thua gì các nhà thầy tu đâu.

Chỗ như một số Tây đoàn, một số linh làng ở xứ ta đập ỷ có khẩu súng lục trong túi bay cầu súng bài lũng trên vai mà không còn biết thương xót đến lành người yếu chi hết, chúng mẫu làm cho ai bề đầu đổ mồm khi nào cũng được sao?

Cho hay ở đời, cái thùng trống hay xạc xại, cái kẻ có chút danh quyền thế hay làm oai lộm phách, các những nhà quyền-binh của liệt-cường kia họ cai thế là đường nào, mà họ lm kiên-tâm nhẫn nhục mới là ngộ cho chớ!

Thật rõ trò đời, chỉ gồm toàn là chuyện trái-ngược mà thôi.

ĐẶNG GIANG

Mười ba người tình-nghi được tha bổng

Chắc độc-giả còn nhớ rõ, trước đây chúng tôi có đăng tin vụ sở Mật-thám Saigon bắt hơn mấy chục người bị tình-nghi có dính liu với đảng cộng-sản ở Nam-kỳ.

Những người bị bắt đây phần nhiều ở trong đường hẻm Boulevard de la Somme. Sau khi bị bắt, nhiều người trong bọn được tam tha. Nhà chuyên trách chỉ giữ lại có 13 người thôi, trong đó có hai người đàn bà.

Số đi 13 người ấy bị bắt vì sở Mật thám được tin rằng chỉ bộ cộng sản ở Saigon toan mưu cuộc ám sát quan Toàn quyền Robin trong lúc khai mạc đại hội đồng kinh-tế và Lý-tài.

13 người tình nghi bị bắt giam tại sở Linh Kin rồi giải qua quan Biện lý. Xét không đủ bằng cớ, quan Biện-lý lại giao lại cho sở Mật thám làm ăng lắt lần thứ nhì.

Nội vụ ra trước quan Thẩm-án. Xét lại không có gì buộc tội nên cả bọn hôm vừa rồi đều được thả ra. *(Tin riêng của bổn-báo phóng-sự-viên).*

Hội Ngôi sao Gia-định về tới Saigon

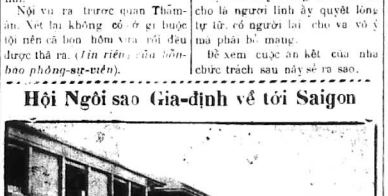

Các anh em cầu ngư và anh em đá banh trong hội « Ngôi sao Gia-định » chụp chung khi xe lửa mới tới nhà ga hôm sớm mai thứ bảy.

TẠI TOÀ ĐẠI-HÌNH SAIGON SẮNG BỮA NAY

Vụ Huỳnh-văn-Bằng dự vào các cuộc bạo-động ở Cholon trong năm 1930

Sáng bữa nay, Toà Đại-Hình Saigon nhóm lại xử hai vụ đầu. Vụ thứ nhứt : Huỳnh-văn-Bằng bị buộc về tội phá rối cuộc trị an, lập hội kín, cam ám sát nhơn và mưu sát. Vụ thứ nhì : Võ-văn-Trước bị buộc về tội sát nhơn.

Hai vụ nầy do trạng sư Vương quan-Nhương lãnh phần bào chữa. Quan Chưởng-lý Lafroque buộc tội. Ông Brossus ngồi ghế chánh án. Hai ông Sicé và Pujos ngồi thì sư.

Vụ Huỳnh-văn-Bằng

Trong vụ nầy có 7 người chứng. Huỳnh-văn-Bằng 41 tuổi, làm ruộng, con của Huỳnh-văn-Sắc và Nguyễn thị Tiên, sanh đẻ tại làng Hựu Thanh (Cholon) là bị cáo nhơn.

Trong năm 1930-1931, ở Namkỳ cũng như ở Bắckỳ có xảy ra nhiều cuộc lộn xộn lưu huyết.

Sau vụ phiến loạn ở Yên Báy (Bắckỳ) trong đêm 9, 10 Fév. 1930, nãy ra vụ « *Việt Nam Cách mạng Thanh niên đảng đồng chí* », vụ Hội Kín Nguyễn an Ninh và vụ « *Việt-Nam Cộng-sản đảng* ».

Vào lúc 1er Mai 1930, ở Namkỳ bắt đầu nổi lên phong trào bạo động. Trước ngày ấy cũng đã có xảy ra vụ ám sát thầy thuốc Phát ở đường Barbier (Saigon) hồi tháng Decembre 1928.

Ngày 1er Mai ở nhiều nơi trong Namkỳ có xảy ra cuộc biến động.

Nhứt là hai chỗ Thanh Lợi (Tân An) và Hựu Thạnh (Cholon) bọn Cong sẵn hoạt động nhiều hơn hết. Chúng nó phá nhà việc, đốt sổ bộ và giết hương chức làng.

Ở Nhà-bè ngày 14 Janvier và 23 Mars 1931 xảy ra cuộc bạo động làm thiệt mạng một người cai và một người bếp phải bị thương. Nơm đó nhà chuyên trách khám phá ra được vũ mưu đốt các chỗ chứa dầu ở Saigon.

Cũng trong lúc ấy, nhiều vị hương chức ở Hựu Thanh, Tân tạo, Đức Hoà bị giết chết.

Nhiều đảng viên cách mạng bị bắt, bị lên án chi còn sót có một mình tên Huỳnh văn Bằng. Bằng trốn mất mấy đến ngày 23 Avril 1934 mới bị bắt.

Bằng bị buộc tội như sau

Trong đêm 3 Aout rạng mặt 1er Septembre 1930, những đảng viên « Cong sản đảng » trong vùng Hựu Thanh (Cholon) hiệp nhau lại để phá nhà việc ở đó và đốt sổ bộ.

Sau khi phá nhà việc rồi, bọn chúng tìm hương-cả Nguyễn-văn-Dương và hương quản Võ-văn-May Hai vị nầy hay thoát, khỏi được để nhà cho bọn chúng phá tanhoang.

Ngày 14 Septembre, chúng bội lại tai nhà tên Huỳnh-văn-Chiêu, xóm Ba-Nít làng Hựu-Thanh, có tên Lê-quan-Sung và Nguyễn-thị-Nho đảng viên chỉ bộ Chợ-lớn đến mời dự và các đảng-viên Lê-văn-Bộ, Đặng-văn-Cư, Huỳnh-văn-Năng, Nguyễn văn Út và Huỳnh văn Biên ở Đức-Hoà đến dự.

Năng và Biên là tổ trưởng của tiểu tổ. Hữu-Thạnh cho biết rằng chính hương cả Dương và hương quản May làm phúc bẩm tổ giác trong làng có đảng - viên Cong-

(Tin của bổn báo phóng-sự-viên tại Toa án)

(Coi qua trương 6)

Một người linh chết vì viên đạn

Không biết vì tự tử hay vô ý mà bỏ mạng

Ngày 25 Décembre 1934 vừa rồi, bữa lễ Noel viên xếp linh mã-tà đi xe hơi tư Ninh - hòa (Khánh-Hòa) đi Nhatrang. Ở phía sau có một người linh ngồi.

Xe chạy hơi mau, bỗng thình lình viên xếp nghe một tiếng súng nổ ở phía sau lưng ông. Liền bắt ông ngó ngoái lại, thấy người linh ngồi phía sau xe bị một viên đạn súng mốt-cơ-tông chỉa vào hàm, máu ra lai láng. Ông hỏi điều gì, người linh đều không nói được cả. Tuy vậy mà vẫn còn lấy ngón tay chấm trong máu viết cái gì trên tay áo và để tỏ ý, nhưng ông xếp không hiểu gì cả.

Khi viên xếp chở người linh vào đến nhà thương thì vẫn đã giữ hơi thở rồi.

Tại sao cây súng nổ? Có kẻ cho là người linh ấy quyết lòng tự tử, có người lại cho và vô ý mà phải bỏ mạng.

Để xem cuộc án kết của nhà chức trách sau nầy sẽ ra sao.

M. CAO - HỮU - TẠO

tự tử hay là bị ám-sát ?

Trong số báo bữa qua, chúng tôi đã đăng tin trước hơn hết vụ M. Cao-hữu-Tạo đã biệt tích, và tính đi tìm kiếm và dò tầm. Sau khi điều tra, chúng tôi lại nghe được rằng vì M. Tạo có ý muốn mưu sát một vị thượng quan ở đây không được, nên bỏ mình.

Vì cái lẽ thận trọng, chúng tôi con điều tra lại cho thiệt kỹ. Nay xin đăng rõ những tin tức của chúng tôi đã điều tra trong bữa qua.

Một bức thơ tuyệt mạng

Sau khi ra khỏi làng báo vào cuối tháng Novembre, M. Tạo liền về ở chung với M. Nguyễn-duy-N... làm ở sáng Lexor, nhà ở đường Jean Dupuis số 44. M. N... lập ra một thứ [illegible]ar đình giao cho M. Tạo đứng coi chưng.

Tiệm chưa khai trương, tối tư bữa 1er Decembre M. Tạo đã mất luôn không trở lại. M. Tạo nói rằng mình đi về Bentre. Mới đến bữa trước đây, M. N... tiếp được một bức thơ của Tạo [illegible] chân nân sự đời và muốn quyên sanh. M. N... lập tức giao bức thơ ấy cho ông Chapuis có bổ quan thứ nhì.

Bắt đầu từ ngày ấy, linh đi tìm kiếm M. Tạo song không biết ở đâu. Bên vợ ở Bentre [illegible] lại cũng cho người đi kiếm M. Tạo.

M. Tạo nhảy xuống sông tự tử

Chiều thứ sáu vừa rồi, có tin nói rằng sở Mật-thám mới vớt được một cái tử thi ở Khánh-hội. Sau khi khám xét, nhà chuyên-trách lại giao luôn cái tin ấy đi. Do hỏi, có kẻ trong sở Mật-thám nói tử thi ấy là tử thi của Tạo.

Vụ nầy hiện nay còn giữ kín, khiến người ta nghi có việc gì quan-hệ lắm, và người ta nghi chắc tử thi ấy là Tạo chớ không phải ai khác hết.

Ba cái thuyết tương-phản

M. Tạo vì lẽ gì mà chết? Có người nói như sau nầy. Tạo có chưn trong đảng Cong-sản định liệng bom hành - thích một vị thượng-quan. Nhưng cái tin nầy huyền hoặc lắm, chúng tôi chưa thuật lại thôi, cho đủ chuyện chớ không tin được.

Một thuyết khác nói rằng Đảng sai M. Tạo đi hành - thích. Tạo phản đảng nên bị đảng xử-tử, nói hoặc đảng giết chết vứt xuống sông, hoặc Tạo đã tự xử lấy.

Lại có kẻ quen thân với Tạo kể chuyện rằng Tạo tư khai ở khám ra lo làng cưới vợ du lam. Áo quần đã sửa sửa rồi cho ngày. Nhưng vì Tạo đau yếu luôn và còn thiếu tiền sắm sửa trang Tạo không muốn đi bình lai cho người vợ nên tự tử.

Chưa biết thuyết nào đúng với sự thật.

M. Tạo là ai?

M. Tạo là đảng viên Việt-nam Quốc dân đảng, quê quán ở Namđinh con của một vị quan phủ. Con nhà thế phiệt trâm anh, song Tạo có chí khí lớn muốn phiêu lưu.

Trước năm 1930, M. Tạo sang Saigon ở tại nhà M. Lâm - Lí hiện nay giúp việc cho Pháp, Hoa Ngân Hang tại Cầu ông Lãnh.

Tạo có một lúc ở chung với Bửu-Đình. Sau được vào sửa bài cho *Đông Pháp Thời Báo* và làm bào *Jeune Indochine*.

Năm 1930, Tạo trở về Bắc-kỳ, xuống Hải-phòng giúp việc cho hãng tàu Bạch-thái-Bưởi. Chính lúc đó là lúc Tạo vào đảng V.N.Q.D.D.

Ít tháng sau Tạo được vào Namkỳ để tổ-chức chi bộ của Đảng. Nhờ biết chữ Hán, Tạo vào giúp việc phiên dịch cho hãng dầu Cie Franco Asiatique des Pétroles. Lúc ấy, Tạo lo tổ chức đảng. Trong đảng mới 8 người, trong đó có Trần-huy-Liệu.

Hạp đến khi xảy ra cuộc làm lễ truy-điệu cụ Lương-văn-Can tại chùa Tập-Phước, có bọn Tạo đeu bị bắt, trong đó Liệu, Hưu, Xá v. v....

Toà xét xử phạt Tạo [illegible] năm tù và đày đi Côn-Nôn.

Ba tháng trước đây, Tạo đã được bổn năm tù nhưng được ân xá trở về Saigon.

Một trương tình-sử. — Một cô giáo đợi chồng

Khi chưa bị bắt, Tạo có định hôn với cô giáo [illegible] tên chầu-thanh Bentre. Trước ngày đám hỏi một ngày thì Tạo bị bắt rồi ta đây.

Cô giáo [illegible] vẫn vậy chờ đến ngày nay. Mỗi mùa chờ đến 4 năm trời, cũng trông vợ chồng sẽ có ngày hội hợp, không dè sau khi được tin ân xá thì lại có nói rằng Tạo và Liệu sẽ bị giải luôn về Bắc.

Nghe thế, cô giáo [illegible] gởi một bức thơ thông thiết cho quan Thống đốc xin cho Tạo ở lại trong Nam. Nhờ đó mà Tạo được ở luôn tại Nam-kỳ con Liệu phải về Bắc.

Người ta thuật rằng chỉ có một tiếng hưu chung nhau mà trong đúc Tạo ở Côn Nôn, cô giáo vẫn luôn luôn gởi đồ ăn đồ uống ra nuôi mình. Có nhiên người đi nói mà có [illegible] kiên tâm đợi chờ làm trái đâu. Ngày nay để cô mấy cô thiếu nữ được như vậy.

Mấy vần thơ của M. Tạo

Trước đây M. Tạo có đăng mấy vần thơ trong Phụ-trương Phụ nữ báo nầy để bày tâm sự của mình.

Chúng tôi xin trích lục ra đây.

Đợi chồng và mất chồng

Mới năm hai năm, bị năm bốn năm,
ngày qua tháng lại,
Thui thủi mình anh gối đầu bút bao năm trông chiếu đợi.
Kìa mảng bay bay nơ đâu, ngày có gặp người ta thương?
Kìa gió chiều... nhẹ, cho hết, lòng lo lắng lo vương.

Ta cũng muốn cùng mây gió đi hết ...en trời gió biển
Ta cũng muốn cho tao vai biên thiên, xã-hội biên chuyện!
Đang gặp ban lao-lý, dưới bóng chiều, hoi lai lanh xưa,
Cho biết ra đời là tranh đấu, hoặc tình là chuyện thừa!

Đi đâu, đời là cuộc tranh đấu thật!
chúng ta sẽ đi đó.
Nhưng cuộc đời cuốn cuốn, chúng ta không riêng sống vì tình,
Việc xã-hội lo làng đâu đâu gia-đình chồng ta bỏ-

Thôi đời mới, chúng cùng mới, cảnh cũ ta sống mới mình.
Mới bao giờ thắng cũ đã trở hủ
thời đành phải đợi,
Bởi cho đâu cũ ta cũng cảng xã hội cùng đổi mới.

SAN PHIÊN

Cứ đọc những vần thơ tâm sự, buồn rầu, ão não trên đây, ta nhận thấy M. Tạo buồn rầu về tình duyên nhiều hơn là về các việc khác. Tạo buồn vì bà mẹ vợ chủ như trong thơ đã tả.

Tưởng lại, nếu M. Tạo tự-tử thì chắc là vì bịnh vì vì tình, chớ chẳng phải vì việc chánh-trị mà ra. Chúng tôi chưa dám quyết-đoán ra làm sao cả, còn phải chờ tin chánh-tước của cò bót cho hay.

Đăng tin nầy ra, chúng tôi vẫn còn lo sợ đến sự « người đã chết mà còn viết bài đình-chánh » được!

THANH-NHAN.

Quan phó Toàn quyền Châtel trở ra Bắc

Sớm mai thứ hai nầy, hồi 3 giờ, chiếc tàu *Porthos* nhổ neo chạy ra Bắc.

Quan phó Toàn-quyền Châtel cùng đi với hai vị thơ ký riêng của ngài là ông Lê thành Tường và ông Berjoin đáp chiếc tàu ấy.

Tối hôm chúa nhựt, hồi 10 giờ, có nhiều người xuống tại dưới chiếc tàu *Porthos* để tiễn hành quan phó Toàn quyền.